

Posamezna številka 1 Din mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Cene inšeratom po dogovoru

PONEDELJSKI SLOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III. Telefon št. 2050 in 2996. — List izhaja vsak ponedeljek

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6 Poštni ček. račun Ljubljana 15.179. Telefon številka 2992

Naša mladina se klanja Slomšku V Mariboru 15.000 mladega rodu - Lep govor lavant. vladike

Maribor, 21. junija.

Slovenska mladina — današnji dan je bil tvoj dan. Tvoje misli, tvoje želje so hitele danes v Maribor in skupaj z molitvijo tisočev in tisočev mladih src, zbranih v severni prestolici slovenske zemlje, kipele v nebo kot zahvala za veliko milost, da je dalo velikega sina slovenskemu narodu in kot prošnja, da bi Antona Martina Slomška povečalo s svetniškim sijajem. Nepozaben ostane ta dan zapisan v srcih mladine, spremljal jo bo kot spomin na velik dogodek v vsem življenju. Nepozaben pa ostane tudi očitvenec, ki smo imeli priložnost videti in doživeti vso to veliko slavo, ki je bilo v vsem svojem izrazu najkrajše živja priča globoke vere slovenskega ljudstva vkoreninjene v mladini prav tako, kakor odraslem rodu. Kdor je gledal danes mladinsko slavnost v Mariboru, tega ne more biti strah za bodočnost slovenskega naroda!

Maribor v svečani obleki

Maribor se že dolgo pripravlja na Slomškove dneve. Danes so dobile te priprave vidnega izraza v slavnostnem razpoloženju, ki je obšlo vse mesto. Vsa poslopja brez izjeme so v vihrajočih zastavah, izložbe in okna okrašena. V južnih, ki polnijo ulice, vidiš, da se zavedajo velikega dogodka, ki se danes pričenja ter bo imel svoj vrh v glavnih dnevih Slomškovih slavnosti. Vitki mladi, stebri z trobojnicami krajsijo ulice in trge. Celo mesto se je pripravilo z največjo vnetostjo, da bo dostojen sedež velikega dogodka. V slavnostni obleki je danes z radostjo sprejemalo kot prve in najdražje goste — slovensko mladino. Z vso pripravnostjo in gostoljubnostjo ji je priredilo prelep sprejem. Jo postavilo v osredje vsega mestnega življenja ter ji posvečalo vso pozornost. Slovenska mladina je bila danes gost obmejnega Maribora, je zavladala s svojim valovanjem na mestnih ulicah ter jim vtisnila izraz čudovitega življenja, istega pristnega otroškega veselja, ki ji ga je znal vcepiti srce in duha.

Mladina prihaja

Tujec, ki je potoval po slovenski zemlji, je moral z začudenjem gledati: pota, ki vodijo proti Mariboru, so kipele same slovenske mladine. Iz vseh smeri, od vseh vetrov, iz vseh krajev slovenske zemlje so hoteli mladci in mladenke proti Mariboru. Tam spodaj na Kranjskem, v koroških hribih ob Sotli, v daljnem Prekmurju so bili to še mali potoci, ki so se v večjih arediših zlivali skupaj ter tvorili večje potoke. Dotekali so do vlakov, jih polnili do zadnjega sedeža, vrela so do glavnih cest ter se zbirali in zbirali v večje skupine. Čim bliže Maribora je dosegala ta dotok, tem bolj je naraščal, dokler se ni združil v mestu samem v močno reko, ki se je pretakala in valovala danes po mestnih ulicah. Že ko smo prejeli prijave, smo strmeli. Se pred tednom dni smo računali kvečjemu 10.000. Potem so prijave poskočile na 12.000, pa nismo mogli verjeti, da bodo v resnici vsi prijavljeni prišli. Ko pa so danes posebni vlaki bruhali vedno in vedno nove množice, ko so prihajali neprestano novi vozovi, pa avtobusi, pa tovorni avtomobili, ko so se vile iz okolice vedno nove vrste, smo ostrmeli. Ne deset, ne dvajset, na petnajst tisoč otrok se je zbralo danes v Mariboru.

Pojóce ceste

Nekatere skupine so prispele že sinoči. Prekrbneli smo jim v mestu skromno prenočišče. Bili so to Pohorci in Korošci, iz solčavskih hribov so prišli, da jim ni bilo treba hoditi vso noč. Glavno maso so prinesli danes v Maribor posebni vlaki. Skoraj enako število jih je prišlo po cestah. Zlasti ceste, ki vodijo iz Slovenskih goric proti mestu, so bile kakor žive. Voz za vozom, vsi v zelenju, avtobusi in tovorni avtomobili, veselo okrašeni, vmes pa dolge skupine mladih pešcev. Nad vsemi je plaval radost, pesem se je vila v nebo. Mladina je prepevala vso pot, z njo vred so peli odrasli spremljevalci, katehetje in učitelji.

Na mestni periferiji so bila zbirališča, glavna na cestah pri kolodvoru za vse, ki so dospeli z

Slovanski železničarji pozdravljeni!

Ljubljana, središče Slovenije, tretja prestolnica naše Jugoslavije, danes radostno pozdravlja v svoji sredi Vas, brate s slovenskega severa in juga, brate železničarje Poljake, Čeha, Slovake in Bolgare.

Ko nastopate danes prvič v zgodovinski svobodnih slovenskih držav zedinjenih v skupno kolo »Lige slovenskih nacionalnih organizacij železničarjev in brodarjev«, se tega pomembnega trenutka, ko so se vam pridružili tudi bratje Bolgari, iskreno veselijo tudi Ljubljana. Prepričani smo, da boste v začetnem delu medsebojnega sodelovanja, skupnih vezi in slovenske skupnosti v bodočnosti delovali z isto vnetostjo in požrtvovalnostjo kot dosedaj, služec predvsem v prvi vrsti s tem svojimi domovini in slovanstvu. Železničarji, sinovi bratske Poljske, Češko-slovaške in Bolgarije, Vi bratje izpod planin Vištoše, Tater in Karpatov — Vam velja danes vsa ljubezen sinov izpod Triglava, tega budnega stražarja naše severozapadne meje. Slovenci vemo, kako zelo Vi vsi storili za osvoboditev svojega naroda od tujega jarma in kako mu zvesto služite v svobodi — zato, bodite takpo pozdravljeni!

Zelimo Vam, da v teh kratkih urah, ki jih preživite med nami, dobite čim najljepših in najboljših vtisov o narodu, ki prebiva na tej krasni zemlji. V to ime Vam kličemo ponovno, bratje Bolgari, Čehi, Slovaki in Poljaki, bodite iskreno pozdravljeni in dobrodošli!

vlaki. Tu so se ustavljali vozovi in avtomobili, mladina se je zbirala v vrste. Pričakali so jo tu reditelji, jo formirali v spreved ter dajali vsa navodila glede zbor na Glavnem trgu, glede spreveda na Slomškov grob, glede kosila in okrepčevalnic in za igro v Ljudskem vrtu. Bili so tukaj tudi že zdravniki, vsaki skupini se je pridružil nekaj samarijanov z okrepčili. Vse je šlo po programu, kakor da se je vršilo za tako mogočno prireditev nešteto skušenj. Rediteljsko vodstvo je obšlo še vse skupine, potem pa so se ob pol 9. začeli premikati sprevedi po mestnih ulicah proti Glavnemu trgu.

Kakor žive reke, ki se izlivajo od vseh strani v jezero, tako so izgledale ulice, ko so jih napolnili sprevedi iz zbirališč ter se izlivali proti središču — Glavnemu trgu. Pred spomenikom, pod mogočnimi mlaji je stal oltar, ves v cvetju in zelenju. Pred oltarjem so se zbirali odličniki. Med njimi oba okrajna glavarja dr. Ponovič in dr. Šiška, mestni podžupan Zebot, občinski svetniki,

prvi državni pravdnik dr. Zorjan, postajenačelnik Perme, zastopnik vojske podpolkovnik Djordakič, šef mestne policije dr. Trstenjak, vodja obmejne policije Krajnovič, šef carinarnice Mihajlovič v družbi šefa carinskega oddelka finančne direkcije v Ljubljani Miletiča, prispele je iz Ljubljane tudi šef osnovnega šolstva pri banski upravi Štrukelj, šolski nadzorniki Bobič, Alt in Capuder, prof. dr. Sušnik in drugi. Mladinske vrste so med tem napolnile prostorni trg do zadnjega kotička. Bila je to prelestna slika: kakor s pisanim cvetjem posut ogromen travnik, ki valuje v lahнем ветру. Se lepše je bilo, ko je prihajal spreved s prevzvišenim knezoškofom dr. Tomažičem, ki je prihajal od škofijskega dvorca po Gosposki ulici v spremstvu stolnega kapitlja, obdan od mladine v krasnih narodnih nošah. Tisoče in tisoče belih robčkov je zaviralo po zraku, ko se je prevzvišeni pojavil na Glavnem trgu in je vibralo, dokler se ni ustavil pred oltarjem.

Lavantinski vladika slov. mladini

Utihišlo je vse, ko se je pojavil vladika v škofovskem ornatu na vzvišenem mestu pred oltarjem. Izpogovoril je slovenski mladini svojo poslanico. Zvočniki so raznašali njegove besede po vsem prostranem trgu, da se je razumela sleherna v najoddaljenem kotu ter se neizbrisno vtisnila v mlada srca. Škof je govoril:

Danes začnemo Slomškove dneve. Ob teh dnevih naj bi prišlo kolikor mogoče mnogo ljudstva na Slomškov grob. Tukaj bomo vsi pobožno molili, naj Bog povečala škola Antona Martina Slomška, da bo pred vesoljno sveto Cerkvijo prištet zveličanim. Prvi ste prišli vi, dragi otroci. Niste se ustrašili dolgega in težavnega pota. V velikem številu ste prihiteli pod vodstvom svojih vzgojiteljev sem v Slomškov Maribor. Bodite mi najpriskrajše pozdravljeni! Prav je, da se Slomškovi prazniki pričenejo z nastopom šolske mladine. Saj je bil Slomšek po zgledu božjega Prijatelja otrok velik prijatelj mladine; njej je posvetil svoje moči; smemo reči,

da je bil Slomšek največji slovenski vzgojitelj.

Čudovito je, kaj vse je storil Slomšek za pravo vzgojo mladine. Kjerkoli je deloval, povsod je bila prva njegova skrb — skrb za mladino. Kot mlad kaplan na Bizelskem je začel kot šolskega leta 1826 nagovoril svoje šolarje s prisrčnimi besedami: »In vi, otroci, ljubčki mojega srca! O, bodite pridni v svoji mladosti, v svojem rožnem cvetu! Nabirajte si sladek med lepih nauk, kakor marljivo čebelnice, za zimo življenja, ko boste sladko uživali, kar se boste zdaj naučili. Glejte, moji otroci, kako za ljubo vas ima Jezus, vaš najboljši prijatelj, ki vas tako prisrčno k sebi vabi: Pustite male k meni priti, ker njih je nebeško kraljestvo. O, lepo srčno se Njemu priporočite; uslišani boste, kar ga boste prosili.« — Slomšek je oskrbel mladini male knjižice pod imenom »Krakoačne pravljice«. V uvodu piše: »Naj se otroci po njih učijo Boga žares ljubiti, starše spoštovati, svoje učnike lepo imeti in jih ubogati, greha se zvesto varovati, bogaboječe in pridno od mladih nog živeti, in tako v vinogoru svojega življenja skrbeti za časno in večno zveličanje.« — Slomšek je zlagal lepe pesmi, a med vsemi njegovimi pesmimi so najlepše tiste, ki jih je zložil za otroke. Saj poznate ono »Preljubo veselje in zadnji kitič: »Oj blažena leta nedolžnih otrok, Vi imate veselje brez težkih nadlog: Oh, kako vas srčno nazaj si želim: Al' ve ste minula, zastoj se solzim.«

Leta 1853 je Slomšek izdal pesmarico »Šola veselega petja za pridno šolsko mladino« in tam piše: »Vse stvari pojó po svoji šegi Bogu čast in hvalo... Vrelci po kamenu rožljajo in šumljajo slavo Bogu; velike reke hrušajo po strugah in slavijo vsemogočnega Stvarnika, kateri jim daje toliko moči. Pohlevni vetrec, ki pilhja po drevju, časti Boga, kakor mogočen vihar, ki doni po gorah in priklanja drevje. Griše se na solnco ogreva in kriči svojemu Stvarniku hvalo, da živi. Še lepše mu tišče pod nebo veselje pojó: Škrjanček na polju, grlica v zelenem logu po dne, slavček po noči. Najlepše pa angeli v svetem raju Večnemu slavo pojó. Kako bi molčal človek, venec vseh stvari na svetu. Slajše reči ni na svetu, kakor je lepa pesem.« — Da bi Slomšek učiteljem in duhovnikom dal navodilo za nedeljske šole — takih šol, kakor dandanes, takrat še ni bilo — je kot dekan v Vuzenici spisal prelepo knjigo »Blaže in Nežica v nedeljski šoli«. Tam piše takole: »V šoli hoditi, med poštene šolarje zapisan biti, je velika sreča in čast. Hočete pridni šolarji biti, posebno trojno dolžnost na skrb imajte: Bogu prav lepo služiti, se pridno učiti, starše in predstojnike lepo ubogati. Kdor teh dolžnosti ne dopolni, šole vreden ni.« — Kaj ne, dragi otroci, kako lepe nauke vam daje svetniški škof Slomšek! O, ko bi se vi vselej in povsod ravnali po teh zlatih opominih!

Slomšek je vse svoje življenje sam tako živel, kakor je druge učil.

Slomška so njegovi starši lepo vzgojili v strahu božjem. Kakor oče in mati, je bil tudi on globoko veren, marljiv in pobožen. Ponižno, pa s ponosom, je še kot škof priznal, da ga je »kmetška mati rodila in na slamo položila«. Slomšek je bil priden šolar, ko je zahajal v nedeljsko šolo h kaplanu Prašnikarju; med vsemi učenci je bil vedno najboljši. Na koncu leta je pri javni skušnji Slomšek dobil prvo nagrado: lepo vezan molitvenik in srebrni denar v lepih pisanih trakovih. Najlepše spričevalo mu je dal njegov učitelj in katehet Prašnikar, ko mu je pridigoval pri novi sveti maši. Rekel mu je med drugim: »Pri si bil, ki si vsak dan, če je le mogoče bilo, pol ure daleč prišel, da si mi pri daritvi svete maše stregel; ti

si bil, kadar se cerkvenim služabnikom ni ljubilo, da si z menoj šel k bolnikom, naj je bilo vreme kakršnokoli, lepo ali dež ali sneg, če si tudi čez kolena sneg gazil; ti si bil prvi med vsemi otroci, ki si z veseljem k mojemu nauku pritekel in zvesto vsak dan zahajal v šolo dve in pol leti.« Kakor v prvi mladosti, tako je bil Slomšek pozneje kot dijak ostal veren, marljiv in pobožen. Rad je zahajal v cerkev in tam dolge ure preklehal in prenočil pred Najsvetejšim. — In kakršen je bil Slomšek v mladih letih, takšen je bil vse svoje življenje.

Zdaj, dragi otroci, imam jaz, vaš sedanji škof, do vas tri prošnje: Prosim vas, pomnite Slomškove zlate nauke in se ravnajte po njih. Prosim vas, živite tako, kakor se učite v šoli in cerkvi, ter bodite po Slomškovem zgledu globoko verni, marljivi in pobožni. Svojo vernost, marljivost in pobožnost kažite tako, da boste lepo molili, se pridno učili, radi hodili k sveti maši in k sv. obhajilu, starše ubogali, da boste krotki in ponižni, kakor je bil ljubi Jezus, vaš najboljši Prijatelj. Prosim vas, molite prav goreče, da bi šneli Slomška prav kmalu častiti kot svetnika: molitve vaših nedolžnih src bo dobri Bog najprej uslišal. Če bomo v tem uslišani, bo potem naš svetli Anton Martin Slomšek pred tronom božjim izprosil vam malim in nam odraslim pravo srečo, časno in večno. Bog daj, da bi bilo tako. Amen.

Mladina poje in molí

Po škofovem nagovoru je sledilo sveto opravilo. Zopet novi nepozabni vtisi. Mladina poje. Pod vodstvom stolnega kapelnika Janeza Gašpariča intonira vojaška godba stare ljudske slovenske mašne in nabožne pesmi. Napeve povzame mladina.

Mladina prosi za beatifikacijo Slomška Odgovor škola

Na Slomškovem trgu je postavljen z zelenjem okrašen oder. Nanj se povzne škof s svojim spremstvom, preden pa stopijo odposlanci mladine, dečki in deklice v narodnih nošah. Nosijo knjige s tisoči in tisoči podpisov slovenskih otrok, s katerimi izraža slovenska mladina svojo arčno željo, naj bi bil Anton Martin Slomšek povečan s svetništvom. Mlade odposlance vodi šel ljudskošolskega pouka pri banski upravi Štrukelj. Izroča podpise vladiki z besedami:

»V imenu slovenske ljudskošolske mladine mi je čast izročiti Vam tisoč in tisoč podpisov, ki izražajo željo, da bi pri sv. očetu posredovali, da sv. Cerkve čimprej našemu škofu Antonu Martinu Slomšku dodeli čast oltarja.«

Škof sprejme poklonilo z besedami: »Dragi otroci! Vi mi izročate tisoč in tisoč in deset tisoč podpisov za uvrstitev škola Antona Martina Slomška med svetnike. Ta množina podpisov mi je dokaz, kako zelo želijo Vaša mlada srca, da bi imeli Slovenci svojega svetnika. Živa želja, vroče brepenenje se je danes strnilo v mogočno molitev, naj vsemogočni Bog blagoslovi dosedanje delo v ta namen, da naj daj vsem preiskavam o Slomškovem svetniškem življenju dober in ugoden izid. Vsi ti podpisi se bodo s spisi o Slomškovem svetniškem življenju predložili v Rim sv. očetu. Oh, kako bodo srca teh Slovencev zavirala od veselja, če bodo sv. oče podpisali odlok, če amemo imenovati častiljivega služabnika božjega in še bolj, da smemo moliti: blaženi sv. Anton Martin, prosi za nas! O, kako se bo dvignilo naše zaupanje, da nas Bog ne bo zapustil, o kako bo zrastle naš ugled pred vsemi drugimi narodi! Dobri Bog, izpolni željo nedolžnih src! Uliži molitev svojih ljubljencev, teh dragih otrok, Marija podpiraj nas v naših molitvah, tudi Tebi, služabnik božji, Slomšek, kličemo: Ne mi Tebi, Ti bodi naš priprošnjik! Amen.«

Po tem nagovoru je knezoškof blagoslovil svetinje, ki jih ima vsak od navzočih pri sebi. Na eni strani je podoba slovenske zaščitnice Marije Pomagaj na Brezjah, na drugi strani pa Anton Martin Slomšek.

S tem je bila dopoldanska slovesnost zaključena.

Igra v Ljudskem vrtu

Težko bi se bili tej mladini, ki je prihitela s toliko požrtvovalnostjo v Maribor, obdolžili drugače, kakor da smo jo popeljali v Ljudski vrt k veličastni Petančičevi igri: »Naša apostola«. Dopoldanske slovesnosti so prevzele otroke. Vsebinska popoldanske igre, ki opisuje pokristjanjenje Slo-

dina in iz mladih grl privre pesem, ves trg prepeva skladno in ubrano. Mogočno doni pesem v nebo in odmeva v daljavo. Ljudje v stranskih ulicah se ustavljajo in strme poslušajo. Za pesmijo sledi molitev, zopet molli naglas 15.000 mladcev in mladenk za svojim nadpastirjem molitve za beatifikacijo Slomška.

Z glavnega trga na Slomškov grob

Maša je končana. V ogromne množice pride zopet gibanje, skupine se začno urejevati in na povelje zvočnikov premikati v sprevedu po določenem načrtu v smeri proti Koroški cesti. Krasne so otroške skupine v narodnih nošah; najbolj ugaja skupina otrok iz Bizelskega: deklice kot vinarke z malimi motikami na ramah, fantje pa kot vinarčari s predpasniki, motiko in barjilico. V nedogled traja ta spreved. Konica zavije v Srossmajerjevo ulico in mimo Dečjega doma proti staremu mestnemu pokopališču. Tam stoji kapelica in v njej je poslednji počitek velikega škola.

Iz malega zvonika vabijo zvončki, a prodornim glasom odgovarjajo mogočni glasovi iz zvonikov vseh cerkva. Zvonenje se preliva v pesem mladine, ki se pomika v spreved in poje Slomškove pesmi. Pomolili bi na grobu, ki je ves v cvetju, obdan od žarečih sveč, pa ni časa. Od zadaj pritiskajo nove množice. Tako zastopuje samo trenotek za bežni pogled na grob. Nove in nove vrste korakajo mimo naprej iz pokopališča po Krekovi, Trubarjevi in Gledališki ulici do Slomškovega trga. Medtem, ko je začetek spreveda že na Slomškovem trgu, je še vedno ogromna množica na Glavnem trgu in poldrugo uro traja, da se vsa mladina zvrsti v spreved. Spreved zaključijo knezoškof s svojim spremstvom in odličniki. Tudi oni poromajo mimo groba in kot zadnji prispejo na Slomškov trg, kjer se je medtem zbrala vsa mladina.

vencev po sv. bratih Cirilu in Metodu, se je vtisnila mladini neizbrisno v srca. Bil je veličasten pogled na razsežne tribune in Ljudskem vrtu. Okrog 10.000 otrok je bilo na njih, glavici pri glavici, uho pri ušesu.

Otroci so se vsi vziveli v vsebino. Vsa utrujenost dolgega potovanja, dopoldanskih naporov je izginila. Vsa deca je tvorila z igralci eno.

Po navodilih igerskega voditelja podžupana Zebota je mladina molila in pela, vstajala in navdušeno pozdravljala prihod sv. bratov. Zaradi odhoda vlakov se je dejanje igre moralo nekoliko skrajšati. Ob pol 5 se je začela mladina zbirati v svoje skupine. Ulice so se za kratek čas zopet oživele, potem pa je prišlo slovo. Od zvočih godb in z navdušenim mahanjem so se vlaki drug za drugim odpeljali z mariborskega kolodvora in vozili mladino, ki je nosila s seboj neizbrisne spomine o dogodkih današnjega dne.

Vzorna organizacija

Ne smemo ob zaključku našega poročila prezreti glavnih faktorjev, ki so imeli na svojih ramah velik del truda, da je današnji slovenski dan potekel brezhibno. V prvi vrsti zasluži vso pohvalo požrtvovalna mladina, ki se ni strahla dolgega pota in truda. Silna je bila vnetja katehetov in učiteljev, ki so ves čas spremljali zaupano ji mladino in pazili, da ni bilo nobenih nesreč in neprijetnosti. Vzorna je bila organizacija rediteljstva; kakor avtomati, tako so poslovali reditelji. Vso pohvalo zasluži tudi mariborska policija, ki je skrbela povsod za red. Delala je ves dan. Zdravniška in samaritanska služba je bila na višku. Delala je že jutraj na zbirališčih, pozneje pa pri slavnostih v Ljudskem vrtu in na Slomškovem trgu. Pomagala je otrokom, ki jih je zaradi utrujenosti in vročine prišla slabost, toda teh slučajev je bilo malo. Sveta je bilo tudi nekaj izgubljenčkov, ker so se nekateri otroci odcepili od svojih skupin. Toda te so neumorni reditelji hitro zbrali skupaj in jih spravili na svoja mesta.

Izredno vneto so pokazale razne godbe, ki so neumorno igrale od jutra do odhoda vlakov. Najbolj marljiva je bila godba »Danice«, dalje godba poštarjev, godba »Drave«, godba Hutterjevih delavcev in vojaška godba.

Vzorno se je obnašalo mariborsko občinstvo, ki je vso slavnost spremljalo z največjimi simpatijami in izdatno pri tem sodelovalo.

Slovenska mladina je pokazala danes vso svojo zavednost, svojo vdanost, svojo vero, svojo zvestobo narodnim idealom. Taka mladina je najboljši porok srečne bodočnosti našega naroda!

Jadranska straža strankarska?

Za predsednika izvoljen poslevoedeči podpreds. JNS dr. Pirkmajer

Ljubljana, 21. junija.

Med domoljubnimi organizacijami, ki se v njih vrstah zbira tudi naše ljudstvo, ima Jadranska straža po svojem lepem programu, ki se ne lovi zgolj za patriotskimi gesli, ampak je, oziroma bi mogel postati še bolj konkretna, največ priložnosti zjeti pod svojim okriljem čim širše plasti ljudstva in usmeriti njih domoljubnost čim bolj praktično. V Sloveniji je naša Jadranska straža pred 15 leti, ko se je pričela ustanavljati, ugodna tla, saj smo Slovenci kljub veliki bližini morja še vedno kontinentalen narod in je naše stremenje po morju nujna zahteva našega razvoja in razmaha; to je glavni vzrok za tako lep razvoj JS pri nas. Poudariti pa je treba, da mora Jadranska straža, če hoče v Sloveniji še nadalje pomeniti to, kar pomeni, računati s širokimi plastmi svojega članstva, ki mu ne more biti vseeno, kdo so oni, ki so na vrhovih, in kakšno je njihovo delo.

V dvorani Trgovskega doma se je danes dopoldne ob 10 zbralo na oblastno skupščino JS 56 delegatov, ki so zastopali še nadaljnjih 30 delegatov. Občni zbor je začel in vodil predsednik oblastnega odbora dr. Pirkmajer, ki je po običajnih formalnostih najprej pozdravil vse zastopnike javnih in zasebnih ustanov, nacionalnih in kulturnih organizacij, nato pa pozdravil posebej podbana dr. Mrjčena, zastopnika divizionarja majorja Lapuša, zastopnika apelacijskega sodišča sodnika g. Vičerja, zastopnika okrožnega sodišča sodnika g. Hudnika, zastopnika poštnega ravnanja dr. Kurbusa, zastopnika ljubljanskega župana občinskega svetnika Cerčiniča, zastopnika OUŽD g. Andersa, zastopnika Aero-kluba polkovnika Nedeljkoviča, zastopnika rezervnih oficirjev Prinčiča, zastopnika Zveze dobrovoljcev žagarja in druge. Nato je predlagal udanostno brzojavko pokrovitelja JS Nj. vel. kralju Petru II. ter pozdravil brzojavke kraljevskemu namestniku, predsedniku vlade dr. Stojadinoviču, banu dr. Natlačenju in izvršnemu odboru JS v Splitu. Vse brzojavke so bile sprejete s toplim odobravanjem.

Poročilo upravnega odbora

je bilo natisnjeno v posebni brošuri, ki so jo prejeli vsi delegatje. Predsednik je v svojem poročilu dodal le splošne opazke. Tako je uvodoma ugotovil, da je znižanje uradnih plač povzročilo, da se je mnogo uradnikov odločilo za delovanje v JS. Sicer pa je bilo preteklo poslovno leto bogato na društvenih dogodkih. Tako je bilo lani na slavnostni način izročeni 40 zastav ljubljanskemu pomladku, na deželi pa še nadaljnih 160 pomladkov. Preteklo leto je bil v Ljubljani tudi kongres JS za vso državo, združen s jadransko razstavo na ljubljanskem velesmu, ki je pa krasno uspela. Kongres je med drugim tudi sankcioniral slovensko zahtevo po zvezi z morjem, za katere dosego se mora združiti vsa država. — Organizacija JS lepo napreduje, zlasti med mladino. Trenutno je v dravski banovini 715 šol, na katerih delujejo mladinske organizacije JS. V teh je pa vključenih blizu 70.000 pomladkarjev. Zato je tudi ves materialni uspeh delovanja JS posvečen mladini. Mladinski fond viteškega križarja Aleksandra Zedinista je lansko leto narasel več kakor za sto odstotkov, ter znaša danes že 630.000 din. — Morda bo že prihodnje leto možno, postaviti za slovenske otroke na Jadranu lasten poštinski dom. Lansko leto je JS poslala s pomočjo banke uprave in nekaterih občin v Bakar in Kraljevo 193 oddihla potrebnih otrok. Treba pa bo še podpora v ta sklad, da se bo mogel dom postaviti. Zaradi tega apelira predsednik na vse bogatejše slovenske občine, da prispejajo na pomoč s primernimi podporami. Na koncu se je predsednik zahvalil vsem sodelavcem in delavcem v Jadranski straži.

Predsednikovo poročilo kakor tudi v brošuri natisnjeno poročilo upravnega odbora je bilo brez debate sprejeto, nakar je bilo sprejeto tudi poročilo nadzornega odbora ter razrešnica.

JS naj bo nadstrankarska, nepolitična organizacija

Ob točki dnevnega reda: Sklepanje o razrešnici se je oglasil k besedi delegat dr. Šiler iz Kranja ter ob splošni pozornosti izjavil:

»V zadnjem času je dnevno časopisje ponovno imelo priložnost, da se bavi z vprašanji, ki zadevajo Jadransko stražo. Te vesti so vzbudile splošno pozornost in pri članstvu opravičeno bojazn, da utegne vse to naši organizaciji ogromno škodovati. Pri tem mislim na način, kako je dosedaj predsednik oblastnega odbora g. dr. Pirkmajer stavljal svoj podpis na neko vlogo nekaterih slovenskih kulturnih organizacij vključno temu, da je bila vsebina te vloge direktno naprjena proti najmočnejši slovenski kulturni ustanovi (Prosvetni zvezi). Pri tem je g. predsednik prekorajšil svoj delokrog

v dvojnem oziru, in sicer 1. ker je to storil brez vednosti starih članov oblastnega odbora, in 2. ker je vlogo sam podpisal proti določilom pravil, po katerih podpisujeta za oblastni odbor predsednik in tajnik oziroma blagajnik.

Poleg tega je ta vloga, kakor mora biti vsakemu poznavalcu razmer natančno znano, globoko posegla v politične razmere naše banovine in smatram, da je za predsednika oblastnega odbora JS kot vsedrjavne, torej ne samo slovenske organizacije, absolutno nedopustno, da vmešava našo organizacijo v lokalne spore političnega ali kulturnega značaja. Ogorčenje javnost in številnega članstva JS je zaradi tega povsem razumljivo. To ogorčenje pa je še bolj naravno radi najnovejših vesti, da se je vložil pri sodišču predlog za registracijo pridobitne družbe z o. z., pri kateri figurirajo kot družabniki gg. Avgust Praprotnik, dr. Milan Dular in predsednik oblastnega odbora JS dr. Otar Pirkmajer. Družba naj bi imela namen, da eksploatira ljubljansko radio-postajo. To dejstvo pa spravi v povsem drugo luč prvotno omenjeni podpis predsednika oblastnega odbora na vlogi nekaterih kulturnih organizacij in tudi njegov zagovor o idejnih namenih, ki so ga pri tem vodili.

Jadranska straža kot nepolitična organizacija se ne ozira na politično pripadnost in prepričanje svojih članov in funkcionarjev, vendar pa mora skrbeti za to, da ne stoji na čelu organizacije osebe iz izrazito enostranske politične orientacije, še manj pa osebe, ki kakšni teki politični struji stoji na najplavnejšem mestu. S tako ekstremno politično orientacijo g. predsednik spravlja članstvo in javnost v pogledu ljubljanske radio-postaje prej omenjene dogodke v direktno zvezo. Zaradi tega sem mnenja, da se morajo te ugotovitve, ki odgovarjajo mnenju ogromne večine našega članstva, pri današnji volitvi predsednika upoštevati. Oziroma se moramo na vsak način na razpoloženo in želje ogromne večine slovenskega ljudstva, če hočemo delati v smeri in ugoden razvoj naše patriotske in nacionalne organizacije. Ideje, ki jih zastopa JS, se morajo ukoreniniti v široke mase in ne smejo ostati omejene na ožji krog. — Zaradi tega predlagam, da se da odboru razrešnica z omenjenimi omejitvami.

Brez pojasnila dr. Pirkmajerja!

Govor delegata dr. Šilera je bil sprejet z burnim odobravanjem.

Splošno bi bilo pričakovati, da se bo po tej krepki izjavi, katere argumenti so v živo zadeli, dr. Pirkmajer čutil obvezanega dati pojasnilo o vsem tem. Toda tega ni storil, nego je dal roko na glasovanje običnemu zboru, ali naj da pojasnilo ali ne, češ, da ne želi, da bi se to obravnavalo na skupščini, ker da se s tem ne služi visokim ciljem Jadranske straže. Glasovanje je spričo sedanje

Govor ministra dr. Spaha

Vlada bo dala Jugoslaviji popolno enakost in svobodo vseh

Srbejevo 21. junija. V Zenici je imel prometni minister dr. Spaho govor, v katerem je potem, ko je omenil javna dela, ki jih danes vlada po vseh delih države izvršuje, da dvigne narodno blaginjo, izjavil glede notranje politike sledeče:

Ko z vsemi sredstvi svobodo in neodvisnost naše države čuva, se kraljevska vlada hkrati tudi trudi, da varuje tudi notranjo svobodo in enakopravnost vseh državljanov.

Svobodna demokracija je nkrati tudi naša samostojnost, gospodarska samostojnost, politična samostojnost, nacionalna samostojnost. To je cilj te kraljevske vlade.

In še nekaj! Treba je, da se v državi duhovi spet pomirijo. Pomirjenje je potrebno zaradi tega, da se popravijo one velike napake, ki so jih dosegli napravili med ljudstvom, mnogi takozvani narodni voditelji. Nam bi danes ne bilo treba reševati tako težkih problemov, da ni bilo ljudi, ki jim je bilo na tem, da oni uspejo v tej državi, čeprav jih narod ni hotel (viharen plavaj). Mi hočemo dati popolno enakost, popolno pravico, popolno svobodo. Mi hočemo dati tej državi miren duh, duh bratske pomirljivosti, duh bratske ljubezni in duh bratske sloge. Mi smo ta del svojega programa z raznimi dobrimi deli ustvarili.

Minister je svoj govor končal, obračaje se na delavce. Rekel je: Z isto ljubeznijo, s katero smo skušali pobiti brezposelnost in z enakimi napori bomo prešli k urejanju ostalih socialnih vprašanj v naši državi. Če to ne bo šlo z enakim tempom, kakor ga vi pričakujete, verujte, krivda za to ni na naši strani, nego so tega krive težke

konstelacije v JS izpadlo v njegovo korist in tako je javnost ostala brez pojasnila dr. Pirkmajerja v tej važni in načelni zadevi.

V izjavi dr. Šilera je zagledal član oblastnega odbora g. Jelačin Ivan bavav o kanibalizmu boju med klerikalci in liberalci ter jo porabil za ognjevit in demagoški nastojen govor o tako zvani slovenski neslogi, češ, da Slovenci kljub 18 letom, ki smo jih preživeli v novi državi, še nismo zreli, še vedno razdvojeni. V teku svojega vehementnega govora, ki je sem in tja močno ušel iz okvirja oblastne skupščine JS, si je dovolil tudi neokusen napad na misijonsko propagando v Sloveniji, češ, čemu zbiramo Slovenci za zamerke, ko pa je v Dalmaciji toliko revnih far brez župnika in kaplana. Nazadnje je izjavil, da je njemu vseeno, ali je predsednik JS liberalec ali klerikalec, samo da je deloven, ker JS mora ostati nepolitična in nadstrankarska.

Neupravičeno vehementno g. Jelačina je trezno zavrnil dr. Šiler, ki je ugotovil, da je podal svojo izjavo vprav zaradi tega, ker vse članstvo hoče, da je JS nepolitična.

Po govoru g. Jelačina je precej delegatov zapustilo skupščino, nato pa so bile volitve, pri katerih je bil za predsednika brez protikandidata ponovno izvoljen dr. Pirkmajer, v upravni odbor pa inspektor Breznik, Brili, primarij dr. Červinka in Olup, zobozdravnik dr. Hlavaty, svetnik žel. ravn. dr. Jerič, trgovec Jelačin, brigadni general Jovanović, Kmet Nada, bančni uradnik Kos, Kristan, predsednik gostilničarjev Majcen, tajnik Uč. šole Marjanovič, priv. doc. dr. Murko, sodnik Orožen, ravnatelj dr. Pirjevec, banški uradnik Pirnat, gen. tajnik TPD Počučnik, bančni ravnatelj dr. Slokar, trgovec Soss, zand. polkovnik Tartaglia, odvjetnik z Jesenice dr. Vovk. V nadporni odbor pa: dr. Duler, dr. Fatur, Kerševan Vekoslav, dr. Oblak, dr. Pintar in dr. Niko Zupančič.

V imenu novoizvoljenega odbora se je zahvalil za izvolitev dr. Pirkmajer, ki je svečeno izjavil, da bo odbor visoko držal svetle ideje JS in na noben način ne bo dopustil, da b se jim kdo približal z nečistimi rokami(!).

Poziva vse članstvo na složno delo za veliki jugoslovski program.

Naslednja točka dnevnega reda je bilo določitev delovnega programa, ki ga je že itak določil izvršni odbor v Splitu in je tudi natisnjen v hrvaščini v brošuri. Bil je sprejet kakor tudi proračunski predlog za leto 1936, ki predvideva din 61.500 dohodkov in prav toliko izdatkov.

Nato je bilo sprejetih več predlogov, med katerimi omenjamo predlog ljubljanskega krajevnega odbora za zgraditev mladinskega počitniškega doma na Jadranu (g. Jelačin je izjavil pri debati o tem predlogu, da poklanja za zgraditev doma din 20.000), dalje predlog o prirejanju izletov na morje in predlog o organiziranju pomladka.

Slednjic je bila sprejeta še resolucija, ki predvsem poudarja, da se bo JS še naprej borila za zvezo Slovenije z morjem, tako za cestno kakor tudi železniško.

Ob četrti na 1 je nato predsednik dr. Pirkmajer zaključil oblastno skupščino Jadranske straže.

gospodarske in finančne prilike v naši državi. Pri nas ni mogoče izvesti naenkrat popolnega socialnega zavarovanja, ker je naša država pretežno agrarna. Toda verujte, da je dobra volja na naši strani in da si bomo prizadevali, da interese posameznih stanov v naši državi podpremo, a ne da jih zatremo. Samo s takim delom bomo premagali tudi ono nevarnost, ki se imenuje boljševizem in komunizem, in ki prihaja čisto iz onih krogov, ki jim delavske težave sploh niso mar. Naj izjsem to čašo na zdravje našega delavskega stanu. (Viharen plavaj in odobravanje.)

Shod führerjev JNS

Banjanin hoče „obvarovati domovino“ - Uzunović zavrača očitke, da je imel poslovne zadeve

Niš, 21. junija. Danes dopoldne so imeli tukaj zborovanje vodje JNS. Konferenca so se udeležili Nikola Uzunović, dr. Kramer, Banjanin, Angeljnovič, Popović, Dragović, Stefanović, dr. Kumanudi, Stanojevič in delegati moravske banovine, kakor običajno. Kakor običajno, je tudi bil glavni govornik senator Banjanin, ki je med drugim dejal: »Mi smo prišli, da napremo vse sile, da se obnovi delo JNS. Mi pristopamo k tej obnovi v težkih razmerah. Obnovitev JNS ni noben osebni interes, marveč potreba domovine. Radi tega v današnjem najusodnejšem času pristopamo k obnovitvi naše stranke, da obvarujemo domovino.«

Nato je govoril Angeljnovič, za njim pa je dr. Kramer med drugim pozival narod na »okup« z besedami: »Če je slovenski narod znal ohraniti čustvo edinosti, tedaj ga pozivamo, da se varuje nesreče, ki bi lahko doletela tako Hrvate, Slovence kakor Srbe v njihovih domovih.«

Na koncu je govoril še šef stranke Nikola Uzunović, ki je v svojem govoru zavračal in dokazoval,

Narodna banka bi lahko dala denar

Belgrad, 21. junija. m. V dvorani Izvozne banke se je vršila letna skupščina Združenja bank v Belgradu. Skupščini je predsedoval predsednik dr. Vlado Marković, ki je v svojem govoru med drugim dejal: »Narodna banka ima tak potencial, da bi lahko izplačala bankam zneske, ki jih one zahtevajo od svojih dolžnikov. To vprašanje bi se dalo urediti potom konvencije. Vprašanje je važno in nujno ter zahteva takojšnjo rešitev.«

Belgijski štrajh gre h koncu

Bruselj, 21. junija. AA. Na prizadevanje vlade so se v posameznih tovarnah, kjer delavstvo stavka, ustanovili posebni razsodišni odbori, v katerih so zastopniki stavkajočega delavstva in delodajalcev in ki stalno zasedajo pod vodstvom zastopnikov oblasti. Mnogo teh odborov je že povojno uredilo celo vrst perečih socialnih in medznih vprašanj. Večje število odborov je celo že zaključilo svoje delo. Na podlagi rezultatov pogajanj v teh odborih, se je vlada odločila predložiti parlamentu zakonski načrt o plačanih dopustih in o uvedbi 40 ur dela na teden.

Kmetije proti komunistom

Pariz, 21. junija. AA. Stavkovno gibanje je skoraj docela že prenehalo. Le ponekod stavkajo še nekatere manjše skupine ekstremno orientiranih delavcev. V Clermont-Ferrandu pa je včeraj prišlo do hudega incidenta. Skupina stavkajočih ekstremističnih delavcev se je odpravila v okolico mesta, da bi tam pridobila delavce neke tovarne za nadaljnjo stavko. Kmetje iz okolice pa so za to izvedeli, se takoj zbrali in navalili na ekstremistične agitatorje. Prišlo je do hudega pretepa in je bilo večje število ljudi ranjenih.

Arabci popuščajo

Jeruzalem, 21. junija. AA. Zaradi poostrenega režima je pričela popuščati arabska sabotaža in tudi incidentov je vedno manj. Vendar so včeraj Arabci v Bersabi in v Midodaru ubili dva Zida. Severno Jeruzalema pa je manjši oddelek angleškega vojske padel v arabsko zasedo. Prišlo je do spopada. Arabci so se nazadnje umaknili. Neki angleški vojak je bil ranjen.

Bolgarsko gledališče v Belgradu

Belgrad, 21. junija. Glede na prihod ansambla sofijskega narodnega gledališča v Belgradu, bodo gostom v čast in pozdrav govorili v kratkavalovni radijski postaji v Belgradu v okviru aktualne ure gg. Dušan Nikolajević, Radoslav Vesnić in Josip Kujundžić. Jutri, v ponedeljek, 22. t. m. ob 19.30 bo predsednik kulturnega odbora mesta Belgrada, književnik in znani javni delavec Dušan Nikola-jević govoril o pomenu kulturnega zblizanja obeh narodov in pokazal na nove vidike jugoslov. kulture. V torek, dne 23. t. m. ob 19.30 bo direktor drame v Belgradu Radoslav Vesnić govoril o bolgarskem in jugoslovanskem narodnem gledališču. To predavanje bo glasbeno ilustrirala simpatična bolgarska pevka ga. Mimi Balkanska, ki si je pridobila med belgrajsko publiko že toliko simpatij.

★

Dunaj, 21. junija. AA. Kakor poroča Korbiro, je sinoči prišlo v neki gostini in Krummussbaumu do hudega incidenta med petimi jugoslovanskimi krošnjariji, ki so se sprli zaradi 20 šilingov. Po kratkem pretekanju je prišlo do pretepa. Florjan Reso je z nožem zabodel v trebuh Ivana Pušića, ki so ga takoj prepeljali v bolnišnico v Melku, kjer pa je kmalu nato podlegel poškodbi. Ubijalka so prijeli in izročili sodišču.

Vlada dr. Stojadinovića je dala precej svoboščin

Belgrad, 21. junija. m. V dvorani hotela »Slavija« so imeli danes konferenco člani zveze zemljoradnikov, na kateri je govoril tudi Jovan Jovanović, vodja zemljoradnikov. Precešen del svojega govora je Jovanović posvetil zunanji politiki, na koncu pa se je dotaknil tudi notranjepolitičnih razmer, ter med drugim dejal: »Vlada dr. Milana Stojadinovića nam je dala precej svoboščin. Dokaz temu je tudi današnje zborovanje.«

Belgrad, 21. junija. m. Zveza zdravniških zbornic je imela danes v Zdraviliškem domu plenarno sejo, katere so se udeležili delegati vseh zbornic v državi, razen delegata splitske zbornice, ki je bil zadržan.

Sezona na Bledu se je že začela

Bled, 21. junija. Kakor vsako leto, se je tudi letos začela sezija nekoliko z binkostmi. Na binkosti so se odprli vsi hoteli, ki niso odprti celo leto, nadalje penzioni, katerih je na Bledu že lepo število, pa tudi privatniki so se prijavili sobe, čakajo le še gostov. Tudi sezijске trgovine, ki jih imajo večina ljubljancani, so že vnele odprte. Občina je tudi dokončala svoja oledševalna dela, predvsem okoli jezera in v centru Bleda. Omeniti bi bilo treba, da bi se moral park v Zdraviliškem domu bolj skrbno obdelovati, da ne bi rastele namesto lepo sejane trave in rož skoro sam plevel. Pa tudi za zabavo je dobro preskrbljeno. Kavarni Toplice in Casino sta že odprti. Tu igrajo in zabavajo svoje goste najboljše godbe. Tako igra n. pr. v Casinu slovita godba E. Hersei, ki je igrala že po vseh velemestih Evrone in celo na največjem parniku »Normandie«. Vendar je to le majhen del proti naravni lepoti, ki jo ima Bled in ki je edini čar, ki privlači vsako leto toliko gostov.

Po naredbi notranjega ministristva je letos v vseh zdraviliščih, torej tudi na Bledu, vpeljan kopalniški komisarjat, ki ima nalogo nadzirati ves promet, policijsko uro, predvsem pa, da se ne krši javna dostojnost. Za komisarja je bil imenovan g. Hartman Franc. Svojo pisarno ima v Zdrav. domu.

Kar se pa tiče sezone same, gledamo letos bolj optimistično, kakor lansko leto, predvsem, ker so se uredile razmere z Nemčijo in kakor poročajo časopisi, je tudi Avstrija uknila za vse svoje državljane vse one izjemne odredbe, ki so lansko leto oteževale bivanje Avstrijcem v naših letoviščih. Učinek se že pozna, saj smo letos imeli od 1. ja-

nuarja do 3. maja 2064 gostov, lansko leto pa le 1456. Najbolj je naraslo število Nemcev. Razveseljivo je tudi dejstvo, da se je najbolj dvignil obisk Angležev, ki jih je bilo lani v tem razdobju 34, letos pa že 103. V tej statistiki pa še ni vračunan junij, ki je po številu gostov za polovico bolj, kakor lani. Velika škoda za letošnjo predsezo in je deževno vreme. Vsak dan skoro dvakrat dežuje in je tako gostom otežkočeno delati izlete in izprehode. Sedaj se pa tudi vreme boljša in Bog daj, da bi šla sezija tako naprej, kot se je začela.

Otvoritev Zenice

Zenica, 21. junija. m. Danes ob pol 1 se je izvršilo polaganje temeljnega kamna za napravo nove zgradbe za razširitev železne industrije v Zenici. Dopoldne je bila seja upravnega in nadzornega odbora družbe Zenica, katere so se udeležili predsednik kr. vlade dr. Stojadinović, prometni minister dr. Spaho in poštni minister dr. Kaludjerić ter gozdni minister Jura Janković. Ob polaganju temeljnega kamna je govoril minister Djura Janković, nakar je predsednik vlade dr. Stojadinović v spremstvu ministrov dr. Spaha, dr. Kaludjerića in Jankovića položil v temeljni kamen ustanovno gradbeno listino.

Belgrad, 21. junija. m. Danes dopoldne se je v središču Belgrada zgodil zločin iz ljubosumnja. Delavec Slavko Vladevič, po poklicu klepar, je z nožem zabodel svojega zaročenca in brata, pri begu pa je padel tako nesrečno, da se je nabodel na lastni nož. Stanje varh treh je sicer hudo, vendar pa ne smrtno nevarno.

Resne besede Baldvina:

Če hočemo mir, moramo biti močni

London, 21. junija. TG. Ministrski predsednik Baldwin je imel danes popoldne ob priliki zborovanja konservativne stranke na Skotskem govor, v katerem je med drugim dejal:

»Bila bi strasna ironija, če bi hotela Zveza narodov vzpostaviti mir v omejenem področju, s tem pa povzročila svetovni požar, ki bi zagorel morda od enega tečaja sveta do drugega. Najstranejša ironija v mednarodnem položaju je, da že prvi korak k pripravi na kolektivno varnost pomeni pripravo k vojni. Če bi izbruhnil požar na kontinentu, ga ni moža na svet, ki bi mogel povedati, do kam ba ta požar segel. Za svojo državo jaz ne bom

prevzel na sebe odgovornost za vojno, dokler sem v vladi. Nova vojna bo pomenila revolucijo vseh narodov proti njihovim vodilnim državljanom. Kolektivna varnost Zveze narodov bo neukinkovita šele tedaj, če bodo postale vse države njene članice. Nemčija, Japonska in Združene države so trenutno izven njene območja. Potrditi se moramo, da jih pridobimo za vstop v Zvezo narodov, ker bo le tedaj zagotovljen mir v svetu, ko bodo vse države proti vojni.

Zaenkrat pa, če hočemo resnično zagurati mir, moramo izgraditi svojo vojsko do vrhunca.

Državljanska vojna v Kitaju se je začela

Japonska priprav na

Šanghaj, 21. junija. Čeprav je zadnji čas izgledalo, da bo med centralno kitajsko vlado v Nankingu in med južno kitajsko vlado v Kantonu prišlo do sporazuma, je to upanje sedaj splahnelo v nič, ker se vlada južnokitajske provincije Kvan-ksi noče udati in zahteva, da Čunkajšek kot predsednik odstopi ali pa, da se vsaj omeji njegova moč. Tej zahtevi se je sedaj pridružila tudi druga južnokitajska provinca Kvantung, ki je do sedaj bila odlojnjivejša.

Čunkajšek pa se zahtevam južnokitajskih politikov in generalov na noben način ne misli udati, temveč, ker je armada Kvan-ksija začela prodirati proti centralnokitajski provinciji Hunana, kjer sto-

lijo Čunkajšekove čete s puško ob nogi. Spopad je neizogiben.

Ker kantonske čete brez dvoma delajo v sporazumu s sovjetsko Rusijo, bo, kakor hitro se bo državljanska vojna v Kitaju vnela, stopila na plan Japonska, ki je že začela organizirati armado iz Mongolov, ki bi z Japanci skupno operirali v severnem Kitaju, kateri bi na ta način bil anektiran brez vseh formalnosti. Zaradi tega so v pripravljenosti tudi veselice, ki imajo v Kitaju svoje velike politične in gospodarske interese. Vendar pa na kakšen aktiven poseg evropskih velisil v Ameriki ni izlepa misli, ker bi bilo kaj takega še prej povzročilo svetovno vojno, kakor je bila abesinska alera.

Nedeljski sport

Olimpijski dan v Celju

Celje, 21. junija.

Vsi celjski športni klubi in društva, ki se bavijo s telesno vzgojo, so priredili danes olimpijski dan, ki se je začel s štafeto po mestu že na predvečer. Potek olimpijskega dne je sledeč:

I. Štafeta.

Pri štafeti, ki je bila v soboto zvečer je nastopilo vsako moštvo s 7 tekači po 200 m. Rezultati štafete so naslednji:

1) Sokol 2 m. 57¹/₂ s. 2) SK Jugoslavija II. 3 m. 11¹/₂ s. 3) SK Atletik 3 m 13¹/₂ s. in 4) SK Jugoslavija I 3 m. 22¹/₂ s.

II. Lahkoatletske tekme

Danes dopoldne so bile na Celjski lahkoatletske tekme, ki so se jih udeležili Sokol, SK Jugoslavija, SK Celje in SK Olimp. Tekmovalo se je v sledečih disciplinah z rezultati, ki sledijo:

1. Tek na 100 m.: Seniorski: 1) Pleterski (Celje) 11.6; 2) Urbančič (Sokol) 11.9; 3) Potokar (Jugoslavija) 12.2.

Juniorji: 1) Bonač (Jugoslavija) 12.4; 2) Skitek (Sokol) 12.9 in 3) Bojčič (Sokol) 13.4.

2. Tek na 1500 m. Seniorski: 1) Knez (Jugoslavija) 6.5.

Juniorji: 1) Šoster (Olimp) 4.44¹/₂; 2) Zohar (Olimp) 4.47¹/₂; 3) Končan Ivan (Jugoslavija) 4.52.

3. Skok v višino. Sen.: 1) Pleterski (Celje) 164; 1) Tkalčič (Olimp) 164; 2) Stavbe (S) 160. — Jun.: 1) Bonač (J) 150; 2) Marinček (C) 147.

Krogla. Sen.: 1) Osetič (J) 12.18; 2) Tkalčič (Olimp) 9.90; 3) Kodre (J) 9.95. — Jun.: 1) Marinček (C) 12.86; 2) Božič (S) 11.11; 3) Deržek (S) 10.81.

5. Kопje. Sen.: 1) Gujznik (SK Zel. Mar. — gost Jug.) 37.15; 2) Tkalčič (Olimp) 35.20; 3) Prekor-

šek (S) 35.10. — Jun.: 1) Marinček (C) 35.55; 2) Deržek (S) 33.03; 3) Hosner (J) 32.15.

6. Skok s palico. Sen.: 1) Cerne (S) 2.78; 2) Zagar (J) 2.70; 3) Stavbe (S) 2.60.

7. Kladivo. Sen.: 1) Gujznik (SK Zel. — gost Jug.) 34; 2) Kodre (J) 21.95; 3) Osetič (J) 23.70.

8. Skok v daljavo. Sen.: 1) Pleterski (C) 6.37; 2) Tkalčič (Olimp) 5.15; 3) Stavbe (S) 5.10. — Jun.: 1) Marinček (C) 5.28; 2) Bonač (J) 5.15.

9. Disk. Sen.: 1) Urbančič (S) 29.93; 2) Tkalčič (Olimp) 27.77; 3) Stavbe (S) 27.65. — Jun.: 1) Marinček (C) 33.24; 2) Božič (S) 27.56.

10. Tek na 400 m. Sen.: 1) Pleterski (C) 54.4; 2) Urbančič (S) 55.3; 3) Osetič (J) 56.5.

Nogometni brzoturnir.

Radi slabega vremena je popoldne odpadla kolesarska dirka, table tenisa in boks ter rokoborba. Vršil pa se je nogometni brzoturnir v zelo razmnoženem igrišču na Glaziji. Nastopili so vsi 4 celjski klubi. Rezultat je sledeč:

SK Olimp:SK Jugoslavija 3:0 (3:0).

SK Celje:SK Atletik 1:0 (0:0).

Nato sta nastopila kot premagca SK Jugoslavija:SK Atletik 1:1 (1:0), za njima pa kot zmagovalca SK Celje:SK Olimp 0:0 (0:0).

Prvo in tretjo tekmo je sodil Veble, 2 in 4 pa Ochs.

Občinstva zaradi slabega vremena zelo malo. Cela prireditve se je izvršila — dopoldne — v najlepšem vremenu. Rezultati, doseženi pri posameznih panogah so srednji. Tekmovalcem se je poznalo na splošno, da so premalo vadili. Komisija so tvorili zastopniki vseh nastopajočih klubov.

Zanimanje za vse prireditve s strani občinstva zelo majhno.

Medklubske dirke ŽSK Hermesa

Ljubljana, 21. junija.

Kolesarske dirke so postale pri nas tradicionalne. To je pokazala zopet današnja medklubska dirka, ki jo je priredila agilna sekcija ŽSK Hermesa. Več tisoč gledalcev se je nabralo ob progi, največ pa jih je bilo na cilju in na strmeh klancu v Podutiku.

Proga, ki meri 8 km je bila srečno izbrana. Peljala je izpred gostilne Carman v Zgornji Šiški, zavila je takoj na desno skozi Koseze, dalje skozi Podutik, po strmeh klancu navzgor, odtod se je odcepila na desno in je šla po zmernih klancih navzgor skozi Glince, potem pa dalje skozi start in cilj. Proga je bila danes se prav posebno lepa, kajti dež jo je pred tekmo močno izpral, tako da ni bilo niti blata, niti prahu.

Dirkači so dirkali v dveh skupinah. Juniorji so prevozili progo petkrat in so torej prevozili skupaj 40 km. Seniorski so prevozili progo dvajsetkrat, kar znaša skoraj 100 km, točno torej 96 km. Neglede nato, da so bile vremenske prilike za današnjo dirko zelo ugodne, so morali dirkači, zlasti v glavni skupini napeti vse sile, da so svo progo prevozili v takem času, kajti prevoziti 100 km ni lahka stvar in če je vmes še tako hud klanc in to napor, ki ga poznaajo le športniki-tekmovalci.

Brez nezdod tudi to pot ni šlo. Hujšega se sicer ni zgodilo, toda odpadli so naši največji favoriti, ki so bili skozi v vodstvu. Kačič je imel že takoj v tretji rundi v hudem klancu smolo. Zlomil se mu je pedal, zaradi česar je zamudil

kakih dragocenih 10 minut, predno ga je mogel odpeljati naprej. Izposodil si je drugo kolo in ko se je vrnil na isto mesto, je bilo njegovo kolo že toliko popravljeno, da se je lahko odpeljal z njim. V naslednjih dveh rundah je bil že zopet pri vodilni skupini. Največje smolo sta pa imela Rozman in Oblak. V 10 rundi je namreč Rozmana polnil njegov tovarš z vodo (po dogovoru z Rozmanom), da bi ga malo ohladil, pritisk vode pa je bil precej močan tako, da je padel. Oblak pa čezenj in oba sta se precej potolkla in vrnila na start, odnosno cilj. Oblak se je potem, ko so ga obvezali vrnil na progo, vendar je toliko zamudil, da bi vodilno skupino v zadnjih dveh rundah težko ujel. Zato je prej odnehal, ker je imel močne bolečine od padca.

Pri juniorjih tudi ni šlo brez defekta. Bricelj je takoj po startu pretrgal prestavo ter je zgubil zaradi tega 7 minut. Vendar je potem tempo pospešil, da je nekaj dragocenih minut pridobil. Defekt je imel tudi Premk Pavle (Sava), da je moral po tretji rundi odstopiti.

Rezultati: Juniorji: 1. Šunko, Železnikar, Maribor 1:24; 2. Gregorič, Sava, 1:25; Jesenovec, Sava 1:29; 4. Bricelj, Ljubljana, 1:34 dve petini; 5. Grabnar, Ljubljana, 1:36.

Seniorski: 1. Gartner, Ljubljana 2:14:30; — 2. Štirn, Vrhnik 2:17:03; 3. Kačič, Hermes 2:20:01.

Krasna darila, delo tvornice »Diamantwerke« je darovala fa. Jax v Ljubljani in so bila po dirki izročena zmagovalcem.

Plavalni dvoboj Gradec: Ljubljana

Maribor, 21. junija.

Za današnji plavalni dvoboj med Ljubljano in Gradcem je vladalo veliko zanimanje. V kopališču se je zbralo zelo mnogo občinstva, ki mu je pri srcu lepi plavalni šport ter z zanimanjem opazovalo posamezne discipline. Naši plavalci so se odlično držali v vseh disciplinah in so želi od gledalcev burno odobravanje.

Izidi:

10 m hrbtino: 1) Vilfan (L) 1:11.4 (nov jugoslovanski rekord). Vilfan je navdušil s svojim krasnim hrbtnim crawlom vse gledalce, ki so ga navdušeno pozdravili, ko je prispel na cilj. 2) Seitz (Gradec) 1:14.8, 3) Schell (L) 1:17.8.

400 m prosto: 1) Mihalek (L) 5:30.1 (nov jugoslovanski rekord). 2) Flašhka (G) 5:32. 3) Rittinger (G) 5:37.

100 m prosto: 1) Vilfan 1:03.2. 2) Seitz (G) 1:06.4. 3) Flašhka 1:07.

Mariborski sport

Maribor, 21. junija.

Olimpijski desetboj

V soboto popoldne in danes dopoldne je SK Železnikar izvedel na svojem stadionu prvenstvo Maribora v olimpijskem desetboju. Udeležili so se ga vsi mariborski klubi in kot gost Gutmajer od GAK Graz. Uspehi so bili izvršni in so kar trije atleti dosegli več točk, kot jih je imel stari mariborski rekord (imejitelj Rak, Železnikar). Placement je: 1. Hlade (Z) 4.675, 2. Kleut (Z) 4.450, 3. Gutmajer (Gak) izven konkurence 4.323, 4. Venuti (Z) 3.986, 5. Smerdel (Mrt) 3.579, 6. Ledenik (Z) 3.266. Skupno je nastopilo prvi dan 11 atletov, od katerih pa jih drugi dan tekmovala 5 ni več startalo.

Organizacija prireditve je bila brezhibna.

Ob tej priliki je zaslužni član SSK Maratona Vidic Jože slavil svoj 100. start za barve kluba. Njegovi klubski prijatelji so mu poklonili krasen kipec tekača v spomin. Prejel je pa tudi prisrčne čestitke poverjenika JLAZ in vseh klubov.

Nogomet

V prvenstvenem tekmovalju mladinskih moštev sta na stadionu nastopila SK Železnikar in SK Rapid. Po odlični igri so zmagali železnikarji z visokim rezultatom 6:1 (1:1). Dober sodnik je bil gospod Jančič.

MARS: HERMES 7:6 (2:1)

V prvenstveni tekmi juniorjev je premočni Mars visoko porazil Hermeseve juniorje na igrišču SK Jadrana.

SORA: SVOBODA (Ljubljana) 3:3

V prijateljski tekmi sta danes izvojevala gornja nasprotnika neodločen rezultat.

Banjaluka, 21. junija. m. Ljubljana: Krajišnik 3:1 (2:1). Ljubljanski nogometaš, so po lepi in pre-

mišljeni igri zasluženo zmagali nad svojim nekoliko slabšeim nasprotnikom.

Zagreb, 21. junija. m. Gradjanski: Wien 1:0.

Belgrad, 21. junija. m. Bočkar (Madjarska): Jugoslavija 2:0 (0:0). V teamu Jugoslavije so igrali trije igralci od francoskega Olimpia, ki so se držali v Belgradu.

Novi Sad, 21. junija. m. BSK: Vojvodina 6:0 (2:0).

Sarajevo, 21. junija. m. Prvenstvena tekma SASK: Hajduk 2:1 (2:0).

Skoplje, 21. junija. m. Gradjanski (Skoplje): Slavija (Sarajevo) 2:0 (0:0).

Krakov, 21. junija. m. Pred 8000 gledalci se je odigrala medmestna tekma Belgrad: Krakov, ki se je končala 2:2.

Dunaj, 21. junija. m. Rapid: Roma (za srednjeevropski pokal) 3:1.

Bruno, 21. junija. m. Ambrosiana: Zidanec 3:2.

Turin, 21. junija. m. Torino: Uipest 2:0.

Dunaj. Prostjejev: Admira 4:0.

Bologna. Bologna: Austria 2:1.

Budimpešta. Ferencvaros: Slavija (Praga) 5:2.

Assicurazioni generali v Trstu objavljajo v svojem letnem poročilu za 1935 tudi zanimive podatke o posesti nepremičnin po posameznih državah. Tako so nepremičnine v naši državi izkazane s 13 milijoni 455.000 lir, od tega v Belgradu s 7.510.000 lir, v Zagrebu s 5 milij. in v Ljubljani s 945.000 lirami. Skupno ima družba v Ljubljani 1 hišo, v Zagrebu 4 in v Belgradu 3, od katerih je največja v Belgradu. Prestolonaslednikov trž 35, za 4.5 milij. lir. Pri družbi zavarovani kapitali so znašali 1935 (za življenje) 6.276.56 milij. lir. Za našo državo posebej niso objavljeni podatki, pač pa je znano, da je na koncu leta 1933 znašala vsota zavarovanih kapitalov 381.54 milij. din.

Hranilne vloge vojskojnskih bank so znašale konec leta 1930 1.548.3 milij. Din pa so se do konca leta 1935 zmanjšale na 841.8 milij. V prvih štirih mesecih l. l. so se nadalje znižale na 822.9 milij. Din.

Treznostno gibanje oživljeno

Lepo uspelo zborovanje pristašev treznostnega gibanja v Delavski zbornici

Ljubljana, 21. junija.

Slovenski pristaši treznostnega gibanja so sklenili, da poživijo propagando proti alkoholizmu, ki je v naših časih tako nujno potrebna. Prvi začetki borbe proti alkoholizmu so prav lepi in je očitno, da so sile abstinencnega gibanja znatno osvežene in pomnožene. To je pokazalo tudi današnje dopoldansko zborovanje v Delavski zbornici, ki ga je sklicala Sveta vojska. Prav za prav to ni bilo nobeno ljudsko zborovanje, temveč samo zborovanje zastopnikov oblasti, društev, korporacij in treznostnega gibanja. Zborovanja so se med drugim udeležili: zastopnik banske uprave in socialnega oddelka dr. Karlin, zastopnik ljubljanske školije in Karitativne zveze dr. Alfonz Levičnik in zastopnik lavantinske katoliške akcije dr. Mesko, za mestno občino dr. Mis, ravnatelj Higijenskega zavoda dr. Pirc, predsednik zveze društev »Sola in dom« dr. Lončar ter drugi številni predstavniki. Zlasti številne so bile tudi zastopnice ženskih organizacij.

Zborovanje je začel in vodil stari borec za treznost g. Janez Kalan, ki je po pozdravu nekaterih odličnih zastopnikov naglašal, da bo treba sedaj drugače zažeti treznostno delo med našim narodom ter da se morajo vrste strniti. Brezalkoholno gibanje ni in ne bo škodovalo vinogradništvu in ne sadjarstvu. Ni resnica, da bi treznostni bojovniki trdili o svojem slovenskem narodu, da je narod pijanecev, res pa je, da korakamo z drugimi narodi nekako vstric, vendar pa se mora narod poboljšati. Alkoholizem je socialna bolezen, kakor je jetika socialna bolezen. Kakor proti jetiki, tako je potreben tudi proti alkoholizmu mednarodni boj. Referati, podani na tem zborovanju in drugače poslani Sveti vojski, bodo izdani v posebni knjigi, ki naj služi za kontrolo, koliko bo storjenega v resnici.

Prvi referat je nato podal predsednik društva »Treznost g. Horvat. Naglašal je, da je to društvo predvsem gojilo treznost med mladino, ki pa je redno šla iz treznostnega tabora, kakor hitro je nekoliko odrasla. Treznost morajo propagirati v prvi vrsti oblasti in sicer cerkvena, državna in banovinska, dalje vzgojitelji, to so duhovniki, zdravniki in učitelji, tretji pa je mora pospeševati ves narod. Oba slovenska škofa dr. Rožman in dr. Tomažič priporočata slovenski duhovščini, naj bo pobornika treznosti. Predvsem dva stanova morata gojiti treznost, namreč duhovniki in zdravniki, ker morajo biti ti ob vsakem času na razpolago bolnikom in drugim. Govornik je dalje grajal razne izrodke, kakor to, da napajajo botri birmance, način poročil v dnevnikih, svobodno žganje kuhno po kmetih, zahteval je omejitev vinogradov na najboljše predele, zahteval zatiranje šmarnice, davčno prostost na sadne sokove in slatine, gostilničarska obrt pa naj se vrne res pravim gostilničarjem ter naj se odstranijo vinočiči. Nastopil je proti krošnjarijenju z vinom ter apeliral na književnike, naj v svojih delih ne poveličujejo alkohola. K njegovim izjavam je g. Kalan pripomnil, da je sedaj na birmovanjih mnogo boljše in mladina ne dobi toliko piti kakor včasih.

V imenu ban. socialnega oddelka in Higijenskega zavoda je poročal dr. Pirc. Navajal je obsežno delo Higijenskega zavoda v borbi proti alkoholizmu, to je prirejanje tečajev, predavanj — posebno zaslužen je bil pri tem uradnik zavoda g. Puhar — potujoče razstave, asanacije in podobno. Naglašal je potrebo po dveh stalnih potovalnih učiteljih, ki bi prirejale protialkoholna predavanja, potrebo zdravilišča za alkoholike in čimprej tudi objavo zakonske uredbe o pobjanju alkoholizma. Povečajo naj se tudi postavke v državnem in v samoupravnih proračunih za pobjanje alkoholizma.

O temi »Sola in alkoholizem« je imel idejno globoko predavanje g. Horn. Naglašal je potrebo, da se mora vse šolsko delo strniti za pobjanje alkoholizma ter da mora način podajanja vsakega predmeta vsebovati v sebi protialkoholno tendenco. Samo kratka predavanja in opomini ne zadostujejo. Potrebno je v ljudeh vzbuditi individualno zavest, da je alkoholiziranje nečestno.

Zelo tehten referat je imel ing. Ant. Flego v imenu kmetijskega oddelka. V Sloveniji pridelamo letno okoli 400.000 hl vina in 4000 vagonov sadja. Vse vino moramo porabiti doma, od sadja pa izvozimo komaj eno četrtino. Ako bi vsaka oseba pri nas dnevno popila en kozarec vina in pojedla eno jabolko, bi bil ves pridelek uporabljen. Domača potrošnja torej ni prevelika in bi takoj rešila našega vinogradnika vseh skrbi. Sramota pa je pijanjevinje, ki se razvije iz priložnostnega pitja. Kot sredstva, da se pijanjevinje omeji, predlaga prepoved proizvodnje žganja iz sadja in grozdja v tovarnah špirta, prepoved upo-

rabe špirta za napravo likerjev in alkoholiziranih vin, obremenitev proizvodnje raznih fabriških alkoholnih pijač, prepoved uporabe oetne kisline (iz lesa) za napravo kisa, omejitev proizvodnje manj vrednega vina, prepoved saditve vinogradov na žitorodnih ravninah, omejitev uvoza tujih vin in alkoholnih pijač, prepoved uvoza suhega sadja in grozdja iz inozemstva za napravo žganja, pobjanje tihotapstva alkoholnih pijač, zatiranje šmarnice, obremenitev proizvodnje brezalkoholnih manjvrednih pijač, pospeševanje zdravih sadnih sokov, pospeševanje proizvodnje domačega suhega sadja, pospeševanje vkuhanja sadja v domačem gospodinjstvu, pospeševanje izvoza našega grozdja, vina in sadja ter raznih sadnih izdelkov. V tem smislu je predložil tudi resolucijo.

Obsežno poročilo je podal v imenu mestne občine ljubljanske in mestnega fizikata dr. Mis. Iz njegovega poročila je razvidno, da konzum alkoholnih pijač pada, prav tako število vinočičev. Zahteval je stroge zaščitne odredbe proti alkoholizmu, strogo policijsko uro, prepoved alkohola nedoletnim, kazni proti nedostojnim, omejitve koncesij, posvetovalnice za alkoholike, propagando za brezalkoholne pijače, zaščito družin alkoholikov, izplačevanje mezd in plač ženam alkoholikov in ne njim samim, oddajo nepoboljšljivih alkoholikov v zaprte prisilne zavode, itd.

V imenu okrožnega sodišča je podal lep referat sodnik okrožnega sodišča g. Kovar, ki je naglašal, da sodišče nima v prvi vrsti preventivne moči v borbi proti alkoholizmu, temveč bolj kazensko. Navajal je, kako velike posledice ima alkohol bodisi posredno, bodisi neposredno, v kmetinahu.

Dr. Levičnik je naglašal, da je borba proti alkoholizmu eninimno karitativno delo. Predlagal je ustanovitev protialkoholne posvetovalnice v Ljubljani in snovanje abstinencnih krožkov.

Dr. Mesko iz Maribora je poročal o uspešnem delu Katoliške akcije, ki v lavantinski škofiji vodi treznostno gibanje ter si je tudi za letošnja stavila v program v prvi vrsti treznostni boj. Duhovščina v tej škofiji vodi sistematično akcijo že od l. 1903, ko je bilo osnovano »Društvo treznost na čast sv. Janezu Krstniku«.

Obsežen govor o nemoralu je imel misijonar g. L. Savelj. Grajal je nemoral v kopališčih, skupno kopanje obeh spolov, ki pospešuje le promiskuiteto, slabo literaturo, nemoralne filme. Proti zlu in nemoralu ne smemo biti strpljivi, ker to ne bi bila strpljivost, ampak toplot in bojazljivost.

O preklinjanju in bogokletstvu je poročal p. Janez Pristov S. J. Predlagal je odločne ukrepe na podlagi že obstoječih zakonov proti razsirjajočemu se bogokletstvu in splošnemu preklinjanju.

V imenu Slovenskega zdravniškega društva in zdravniškega stanu je izjavil voljo sodelovanja v protialkoholni borbi dr. Hefele.

V imenu Prosvetne zveze je podal poročilo prof. Mlakar, ki je v glavnem navajal obsežno delo, ki ga vrši Prosvetna zveza proti alkoholizmu s predavanji, filmi, diapozitivi, s fantovskimi in dekliskimi krožki, nato pa je sam sprožil nekaj originalnih misli, kako naj bi se omejil alkoholizem.

Solidarnost v protialkoholnem gibanju je izrekel zastopnik Zveze kulturnih društev, ki bo referat še podala.

V imenu Kršćanske ženske zveze je podala referat gđ. Lebarjeve gosipa Sadarjeva: »Alkohol in žene«, v katerem avtorica razvija globoke misli in opazovanja, v imenu Zveze gospodinj gosipa Kraigherjeva, v imenu Splošnega ženskega društva pa gosipa Lindnerjeva.

G. Koeiper je kot zastopnik akademske mladine in pedagoškega kluba naglašal, da je treba predvsem urediti družabni položaj našega naroda ter malim ljudem dati upanje v življenje, potem bo šele možen končni boj proti alkoholizmu.

Skoraj tri ure trajajoče zborovanje je nato zaključil konz. svetnik Kalan z bodrilnimi besedami, obenem z upanjem, da bodo tudi naše javne oblasti gmotno in moralno podprle protialkoholni boj.

Pri odebelelosti

stalna vporaba naravne

Franz-Josefove

grenke vode uspešno draži delovanje črev.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15488, 2. V. 35

Prijeta tatinska družba

Belgrad, 20. junija.

Tukajšnji policiji se je posrečilo priti na sled dvema tatinskima družbama, ki sta v Belgradu, pa tudi v drugih krajih države, izvršili več vlomov. Ena teh tulp je izvršila tudi vlom v tukajšnje podružnico Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani v Pašičevi ulici 10. To tolpo sta vodila Geza Hadžmaši, sobni slikar iz Starega Bečaja, in istotako sobni slikar Josip Marković iz Subotice. Omenjena lopova sta v podružnici Vzajemne zavarovalnice ukradla 5600 Din. Razen tega sta izvršila več vlomov tudi v Novem Sadu. Hadžmaši je prav premeten tat. V Belgrad je prišel l. 1932 in si je poiskal službo. Ker mu pa ni bilo do dela, je stalno koval načrte, kako bi na lahek način prišel do denarja. Ko se je spoznal z Josipom Markovićem, mu je takoj predlagal, da kupita sveder za vrtnje in da izropata nekoliko blagin v Belgradu, Novem Sadu in Subotici. Zato je izvršitve tega posla sta si nakupila tudi v Novem Sadu vse vlomilske priprave, Hadžmaši pa je pri sebi nosil vedno tudi revolver. Ko sta najprej izvršila nad vse drzen vlom v Novem Sadu, sta prišla v Belgrad. Marković je Hadžmaši predlagal, naj najprej izropata blaginjo v pisarni podružnice Vzajemne zavarovalnice. Marković je ta predlog stavil zato, ker so mu bili dobro znani podružnični prostori, kajti ob priliki selitve te podružnice v omenjeno hišo je on belil poslovne prostore. V podružnico sta prišla kmalu po osmih zvečer ter sta se splazila skozi okno nad vrati v pisarno, kjer sta odvila žarnico. S seboj sta prinesla vse vlomilsko orodje in sta do 3 jutraj vtrala v blaginjo. K sreči po v tem času v blaginji ni bilo več kot 5600 Din, ki jim seveda tudi nista prizanesla. Če bi bila zlikovca vlomila nekoliko dni prej, bi podružnico škodovala za večji znesek, saj se je tedaj nahajalo v njeni blaginji okoli 50.000 Din. Ob 3 jutraj sta se oba zlikovca skrila v klet, ker so bila hišna vrata še zaprta. Jutraj pa, ko so jih odprli, sta pobegnila na ulico. Policija je najprej zasledila Markovića. Ker so se oddisli njegovih

prstov strinjali z onimi na blaginji, je bil takoj aretiran. Marković je vlom tudi priznal. Gezo Hadžmaši so pa policijski organi aretirali v Subotici. Spočetka je zanikal vsako sodelovanje pri vlovu, pozneje pa, ko je videl, da mu nič drugega ne preostane, je tudi on vse priznal. Oba zlikovca zaslišujejo in se še vodi podrobna preiskava, nato pa bosta izročena sodišču. Večino ukradenega denarja sta že zapravila.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

Nesreča ali umor?

Maribor, 21. junija.

V Plodernici je davi našel raznasalec peciva Jože Smigoe samskega posestnika Karla Verbošta v postelji mrtvega. Smigoe je namreč šel v hišo, kjer je hotel nuditi svoje pecivo naprodaj. Kakor se domneva, je Verbošt že tri dni ležal mrtve v postelji. Mrtvec je imel na desni strani senca veliko zevajočo rano ter je bilo tudi vse okrog njega okrvavljeno. Vrata so sicer bila zaprta, vendar pa nezaklenjena. V hlačenem žepu so našli 1200 din in so bile te hlače na stolu blizu postelje. Omara pa je bila vsa prebrskana in premetana. Ne ve se ali gre tukaj za nesrečen slučaj ali za roparski umor. Državno pravdnništvo je odredilo obdukcijo trupla.

Pogreb Gorkega

Nemško šolsko društvo Südmark

Vsako leto napravi nemško šolsko društvo Südmark (Deutscher Schulverein Südmark) iz. majniško zbirko (Mai-Sammlung). Društvo ima svoj sedež na Dunaju. V mesecu majniku nalepijo oz. nabijejo po celi državi velike šulferajne Südmarkine lepake, ki pozivajo k nabiranju za društvo šulferajin Südmark. Tudi po slovenski Koroški so meseca majnika po vseh občinah in pomembnejših vaseh nabiti Südmarkini lepaki. Pred vojno sta obstajali dve društvi: šulferajin in Südmark, ki sta se po vojni združili v eno društvo.

Lepaki, ki pozivajo na majniško zbirko, so vsako leto novi. Besedilo je redno ponazorjeno s sliko. Kakšni so bili letošnji šulferajin Südmarkini majniški lepaki?

Bilo je narisan ozemlje sedanje Avstrije, na jugu in vzhodu države je bilo več kosov otrganih od države. Ti otrgani kosi so predstavljali: južno Tirolsko, Kanalsko dolino, Jezersko, Mežiško dolino, potem jako veliki kosi na vzhodu države. Iz tega se razvidi, da ljudje okrog Südmarke še vedno reklamirajo celo nekdanjo Koroško za nemško Avstrijo.

Nabiralno delo imajo po večini učitelji v rokah. Oni naročijo šolskim otrokom, da zbirajo darove. Tako morajo tudi slovenski otroci na Koroškem zbirati darove za šulferajin Südmark.

Takoj je treba pripomniti, da šulferajin Südmark ni nikako narodno-obrambeno društvo, ampak je narodno-napadalno društvo. Kajti nemštvo in Avstriji ni nikjer ogroženo, pač pa so ogrožene in sicer v svojem obstoju ogrožene slovenske narodne manjšine.

Na sliki Avstrije so na Südmarkinem majniškem lepaku letos bile ob vsej južni in vzhodni meji zacrtnane kot neke trdnjave Südmarkine šole. Samo na južni meji jih je bilo kakih deset. Pa ima Südmark v načrtu, da jih postavi še več. Tako n. pr. na Obirskem pri Železni Kapli. Kakšno nemštvo hoče Südmark tam reševati? Nikakršnega, ker ga tam sploh ni, ona hoče le slovensko dečo potučevati! Vse šulferajin Südmarkino delo obstoji v Avstriji v tem, da potučje slovensko dečo Društvo ima torej nemoralen imperialističen namen in smoter!

Vse šole na Koroškem se zlorabljajo v potučjevalne namene. Na vsako šolo na Koroškem bi lahko zapisali: Volks-Germanisierung-Anstalt (Ljudska pomenečevalnica). Vse te šole so pravi strup za naš narod na Koroškem! Te šole so rabljene in grobokopi slovenstva na Koroškem! To so prave po-janičarjevalnice za naše ljudi na Koroškem! A šulferajin Südmark se zdi, da je teh ponem-

čevalnic še premalo in zato zida še vedno nove. Vse to samo zato, ne da brani nemštvo, ker to v Avstriji ni nikjer ogroženo, marveč da iztrbi svojo koroško slovenstvo.

Besedilo na letošnjih Südmarkinih majniških lepkih pa se je glasilo: »Obrambne (!!) šole stržijo mejo. Domovinska ljubezen in poštvenost sta jih zgradili. Prispevajte k majniški zbirki 1936. Samo če vsi sodelujemo, se tostran meje more izgraditi obrambno (!!) delo, in se onstran meje more podpreti narodnost inozemskih Nemcev.«

Koroška pesem

Novjšega časa se pojavlja nedopustna strast, prikrivati koroške pesmi kar po svojih mili volji. Lotevajo se je ljudje, ki niso hodili nikdar po koroški deželi, ne poznajo koroškega ljudstva, ne njegovega čustva in ne raznih narečij med kor. Slovenci. Da, celo taki, ki si morajo pustiti redigrati besedilo pesmi po drugih ljudeh.

Koroška pesem je svetinja, ki je vzklila v koroški naravi, med koroškim narodom in si ne pusti vzeti koroškega svojstva. Zato je vsaka modernizacija melodij nečuvna in neodpustljiva pregreha zoper ta narodni zaklad, prilično tako, kakor da bi vzel iz zaklada bisere in položil na mesto njih ponaredbe. Kdor ne pozna ljudstva in njegove duše, naj pusti koroško pesem pri miru.

Isto je z besedilom, ki ga zamore le oni pravilno doznati, ki je tam rojen, ali vsaj dolgo let bival med Korošci, a se za to tudi zanimal. Narečje je v vsaki dolini drugačno, za poznavalca in pozornega prisluševalca pa celo v vsaki vasi. Tako mora koroška pesem dobiti ono besedilo in naglas, kjer se je rodila njena melodija; to pa je za neznanca skorajda nemogoče. Kdor tega ne upošteva, ustvarja brezvestne potvorbe in si nalaga težko odgovornost, kajti vsak narod zahteva svoje pravice.

Nekoč tako odurno omaleževana zbirka »Vene koroških moških zborov« nadučitelja L. Horvata v Kanniku je sedaj kar čez noč postala izvirnik, kjer se zajemajo najlepše pristne koroške pesmi, ter potvarjajo z modernimi modifikacijami v stvore, ki s koroško pesmijo nimajo nič skupnega. Tako potvorba vzame pesmi koroški značaj in se mora očitno obsoditi.

Tudi narodne pesmi imajo svojega avtorja in stojijo pod zaščito avtorskih paragrafov.

Ako bi šlo to tako naprej, sploh ne bomo imeli vsled samih potvorb nobene pristne koroške pesmi več.

Novi grobovi

† V Ljubljani je umrla gospa Amalija Zadnik, soproga mestnega služitelja. Pogreb bo danes ob pol 6 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zaljučim naše sožalje!

V Mariborski bolnišnici je v soboto zvečer ob pol desetih umrla gdca Julka Šmon. Danes bo prevoz njenih telesnih ostankov na dom v Sv. Jurij ob Taboru, kamor bodo dospeli krog pete ure popoldne. Pogreb bo v torek ob devetih v domači župnijski cerkvi. Vse, ki ste poznali njeno blago in usmiljeno srce, srčno prosim, da zanjo molijo in se udeležijo pogrebne sv. maše. Naj v miru počiva in Bog naj bo večni plačnik za njena dela, žrtve in trpljenje. Brat Šmon Franc, kaplan v Ribnici na Pohorju.

Lahka atletika - skoki

Skokov imamo več vrst in sicer: skok v daljavo, troskok, skok v višino ter skok s palico.

Skok v daljavo

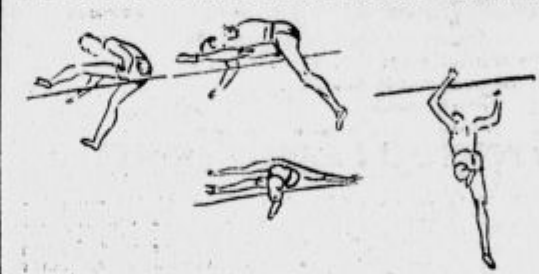
Pri vsakem skoku razločujemo tri faze: zalet, skok in doskok. Zelo važen je zalet, zlasti pri skoku v daljavo; kajti sila, ki smo si jo pridobili z zaletom, poganja v zraku naše telo naprej in čim večja je torej po zaletu dobljena sila, tem dlje ostanemo v zraku in tem daljši je potem seveda tudi skok. Zaletna dolžina mora biti točno odmerjena, tako, da pridemo z odzivno nogo točno na hlood, kjer se moramo odriniti. Zalet je dolg 30 do 40 m. Tudi zalet sam delimo v tri dele: v nalet, pri katerem preidemo v maksimalno brzino, dalje v oster zalet sam in tretjič v oni del zaleta, ko se koncentriramo na odziv. Drugi del zaleta je najdaljši, došim meri tretji, oziroma zadnji del samo tri do štiri korake; od slednjih dveh delov zaleta pa tudi zavisi dolžina skoka. Zadnji korak ne sme biti niti predolg, niti prekratak, če hočemo, da je odziv čim učinkovitejši. Odrinemo se na celem stopalu ter moramo odzivno nogo docela napeti. Sam zalet pa je treba posebej in mnogo vaditi, da vedno zadenemo dober in pravilen odziv. Da dosežemo dolg skok, moramo v zraku gledati na to, da pridemo s petami daleč naprej. To pa spet dosežemo najbolje na ta način, da podaljšamo let v zraku, kar dosežemo s tem, da napravimo v zraku z nogami tri korake. Prvi korak napravimo s prosto nogo, torej z onogo nogo, s katero se nismo odrinili; le-to pritegnemo močno in visoko naprej. Pri tem si pa pomagamo z rokama kakor pri teku, samo da je njihovo delo primerno močnejše. Kakor hitro pridemo s to nogo v položaj, da visi prosto dol, uleknemo močno križ, z rokama vzročimo, z odzivno nogo pa pritegnemo izvajati drugi korak. Predno smo prišli na tla, izvedemo še tretji korak s tem, da pritegnemo še zadnjo nogo k sprednji ter tako doskočimo. Zelo izdaten je tudi način skoka, da v najvišji točki, to je po izvršenem koraku neodrivne noge v zraku uleknemo močno križ, vzročimo, nogi spojimo ter sunemo z njima v prednos in tako doskočimo na tla.

Troskok

Kar se tiče zaleta pri troskoku, velja vse to, kar sem povedal pri skoku v daljavo, s to razliko, da vzamemo tu nekoliko daljši zalet. Troskok izvedemo na ta način, da po prvem odrivu doskočimo na isto nogo, nato se odrinemo z drugo in doskočimo na obe. Torej takole: desna, desna, leva in doskok na obe, ali leva, leva, desna in doskok na obe. Prvi skok mora biti najdaljši, drugi krajši, tretji pa zopet skoraj tako velik kot prvi.

Skok v višino

Za skok v višino zadostuje zalet 8—10 metrov, ki se enakomerno stopnjuje v hitrosti. Poslednja dva ali trije koraki se morajo izvesti z bliskovito

naglicno, pri čemer mora biti zadnji korak primerno dolg. Odrinemo se na celem stopalu ter se odzivna noga docela napne, z drugo pa švigamo visoko na prečko. Pri odrivu mora biti stopalo obrnjeno v smeri zaleta. Telo mora biti pri odrivu popolnoma vzravnavano, z rokama mahnemo navzgor. Pri tem skoku imamo več načinov. Začetniki in ženske se poslužujejo največ škotskega stila, pri katerem se precej posevno zaletimo proti prečki in se odrinemo z zunanjo nogo. Prečko pasira ena noga za drugo vzdolž prečke. Telo je precej sklonjeno, nogi sta stegnjeni.

Sweeneyjev stil, ki ga vidimo na sliki, je tudi pri nas precej v rabi. Zaletimo se napol posevno ter se odrinemo z zunanjo nogo. Nato odklonimo telo proti oni strani, kjer se je izvedel zalet in sicer še pred prečko. Neodrivno nogo potiskamo pri tem odklonu zopet dol za prečko, odzivna noga pa se nad prečko stegnena ali nalahko skršena zmuzne spodaj, nato se zasučemo s prsi proti prečki, pri čemur si največ pomagamo z rokama in doskočimo na odzivno nogo.

Skok s palico

Ta panoga telesnih vaj spada med najlepše in tudi med najtežje lahkoatletске panoge. Da dosežemo pri tem skoku kake uspehe, je potrebno, da ne vadimo samo gimnastike, temveč moramo biti tudi v plezanju dobri, kajti treba je bliskovito hitro pritegniti telo navzgor in preko prečke. Izborne so vaje na drugo in na krogih, brez katerih si dobrega skakalca s palico ne moremo misliti. Kajti tu je treba izredne hitrosti, moči, pravočasne pritegnitve ter popolne prisotnosti duha. Razumljivo je, da mora biti skakalec s palico tudi dober sprinter.

Zalet za ta skok je nekoliko krajši kakor oni pri skoku v daljavo, torej kakih 25—30 m. Ako se odrivamo z leve nogo, nesemo palico ob desnem boku, levica, ki je upognjena, jo drži spredaj v nadprijemu, desnica, ki je stegnjena, pa zašaj v podprijemu. Hitrost teka se stopnjuje do konca in pri predzadnjem koraku zasidamo palico v določeno jamo. Pri teku držimo palico tako, da je konica v višini oči ter se proti koncu teka polagoma znižuje, pri poslednjem koraku jo pa zabodemo v jamo. Ko se odrinemo z leve nogo, podramo s levice navzgor tako, da prideta obe roki skupaj. Obenem postavita roki palico pokonci in se odrinemo. Z gornjo roko držimo palico v višini prečke do višine treh metrov, odtod naprej pa nekoliko nižje, pri visokih merah celo 30 cm pod višino, ki jo je preskočiti. Ko se odrinemo, visimo na napetih lehteh, nakar zakolebata nogi do višine prijema rok, nato pa se pritegnemo pritegovati z rokama navzgor. Med pritegovanjem navzgor se zasučete te-

lo s trebuhom k prečki, da pride skoro, v stojo na rokah posevno nad prečko. Roki izpustita palico šele tedaj, ko začeta nogi padati za prečko navzdol. Pri doskoku gledamo na tla.

Zborovanje Branibora

Ljubljana, 21. junija.

Društvo »Branibor« je imelo danes svoj redni občni zbor za vso banovino. Vodil ga je minister v pokoji dr. Novak in so se ga udeležili delegati iz vse banovine. Na predsednikov predlog sta bili sprejeti udanostni brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu ter obema drugima kralji. namestnikoma, pozdravne brzojavke, oziroma pisma predsedniku vlade dr. Stojadinoviču, notranjemu ministru dr. Antonu Korošcu, banu dr. Natlačenu in ljubljanskemu županu dr. Adlešiču. Ti pozdravi so bili soglasno sprejeti. Predsednik je nadalje očrtal delo tega narodnoobrambenega društva, nato pa podčrtal dvoje uspehov: priznano mu je bilo nasledstvo po Jugoslovanski Matici ter mu izročena vsa njena imovina, finančni zakon pa vsebuje važno določilo, ki enkrat za vselej prepoveduje, da bi prehajale nepremičnine v pasu 50 km od državne meje v roke inozemcem.

Obširno tajniško poročilo je podal g. dr. Dekleva. Naglasil je zlasti velik izpad narodnoobrambenega dela v času med razpustom Jugoslovanske Maticice in ustanovitvijo Branibora, dalje občuten pojem narodnoobrambenega dela zaradi posledic gospodarske krize ter pomanjkanje agilnih delavcev na tem polju. Vendar kažejo vsi znaki, da so se razmere pričele obračati na boljše. V živahni debati, ki se je nato razvila, so posamezniki zlasti opozarjali na narodnostno škodljive razmere, ki vladajo še na nekaterih veleposelstvih na naših tleh, ki pa so žal še vedno last aristokracije tujega rodu. V imenu Zveze jug. emigrantskih društev je sporočil svoje pozdrave dr. Čok, v imenu Kluba koroških Slovencev dr. Fellacher. Oba sta se društvu zahvalila za dosedanja podpora.

Odboru je bila izrečena razrešnica. Pri volitvah je bil izvoljen tudi naslednji odbor:

Predsednik dr. Novak, podpredsednika prof. dr. Gorjanc iz Ljubljane in Ivan Mohorko iz Maribora, za odbornike pa: dr. Dekleva, ravatelj Rus, prof. dr. Čermelj, dr. Korč, dr. Grablovec, žel. sv. Kreutzer, rav. dr. Božič, V. Saksida, Al. Širok, prof. Bojc, prof. Kozinova, prof. Štrkelj, časnikarja Ilija in dr. Verčon, fin. sv. Mozečič, primarij dr. Prodan, Ivan Albreht, v nadzorstvo pa Gaberček, ing. Mačkovšek in dr. Hebein.

Mariborski drobiž

Bolgarski akademiki v Mariboru. Včeraj zvečer so prišli v Maribor bolgarski akademiki. V dvorani Uniona so zvečer ob osmih predvajali bolgarske narodne plesne. Mariborsko občinstvo je z zanimanjem sledilo predvajanju in bolgarske goste navdušeno pozdravljalo. Danes dopoldne so gostje ponovili svoje plesne izvedbe v mestnem parku.

Neznani zlikovci so včeraj zvečer s silo odprli zaboj, v katerem je imela zasebnica Marija Mohr v Tattenbachovi ulici 3 in njeni prijateljici shranjeno razno perilo, obleke in posteljnino ter spraznila zaboj. Škoda je precejšnja. Storitve zasleduje policija.

Karambol. Voznik Vinko Koletnik, se je s svojim vozom zadel v avto izvoščke Bolvarja Josipa in mu pri tem razbil dve šipi.

Neznano kam odšel. Zasebnica Ana Stranjšak v Kerkovi ulici je policiji prijavila, da je njen najemnik Anton Šauperl, delavec pri mestnem vrtnarstvu neznano kam odšel in se ni več vrnil. Pred tednom se je izrazil, da si bo vzel življenje s skokom v Dravo. Ni izključeno, da je svojo namero izvršil. Šauperl je 26 let star ter je majhne in šibke postave.

Zlato uro izgubila. Odvetniška uradnica Orleandra Sošič je prijavila policiji, da je od Trdinove do Aleksandrove ceste zgubila zlato zapestno uro vredno Din 800.

Ker bi rada imela bele čevlje. V trgovino za čevlje Astra na Aleksandrovi cesti je prišla mlada ženska in zahtevala, da ji pokažejo raznovrstne čevlje. Ko je bilo na pultu že kup čevljev je hotela videti še par drugih. Med tem, ko je prodajalka šla po čevlje, ji je kupovalka izmaknila par čevljev. Sele, ko je prodajalka spravljala čevlje je opazila, da je navidezna kupovalka zmaknila par belih ženskih čevljev in izginila. Ni se pa dolgo veselila plena, ker jo je stražnik v Mlinski ulici iztaknil. Izjavila je, da si je želela belih čevljev, ni pa imela denarja, da bi si jih kupila. Predzna tatica je neka M. J. iz Studenc.

Zalostni ob ločitvi, a v upanju na skorajšnje večno snidenje sporočamo, da je

Julka Šmon

doma iz Sv. Jurija ob Taboru, umrla 20. junija ob pol 10 zvečer v mariborski bolnišnici, vdana v božjo voljo in sprevidena za umirajočo. — Pogreb bo v torek ob 9 v Sv. Juriju ob Taboru. — Molimo za pokoj njene duše.

Sv. Jurij ob Taboru, 22. junija 1936.

Zaljučni Šmonovi

Zapustila nas je naša ljubljena, dobra soproga in mati, gospa

Amalija Zadnik

soproga mestnega služitelja

dne 20. t. m. po kratki, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere. Na zadnji poti jo sprejemo v pone-deljek, dne 22. junija ob ½ 6 popoldne iz Zavetišča sv. Jožefa, Vidovdanska cesta 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 20. junija 1936.

Zaljučni ostri.

Primorske vesti

Pradavanje Tresič-Pavišiča

V torek, 15. junija, je bral znani Umberto Urbani v dvorani tržaškega Ateneja predavanje dr. Ante Tresič-Pavišiča, katero je ta jugoslovanski politik in kulturni delavec nalašč napisal za italijansko publiko pod naslovom »Imperializem in njegova zgodovinska nujnost«. Navzoča je bila zelo množestvena tržaška publika s samim prefektom Tiengom na čelu.

Profesor Urbani je najprej naslikal osebo Tresič-Pavišiča, ki je bil poslanec v dunajskem parlamentu, pod Jugoslavijo pa poslanik v Madridu in v Washingtonu. Dejal je, da se g. Tresič-Pavišič dostojno pridružuje pokojnemu Paulu Bourgetu, Bernardu Shawu in dr. Kramaru, ki so med vojno neustrašeno pokazali svoje simpatije za Italijo. V svojem predavanju Tresič-Pavišič proslavlja stari rimski imperij, kojega naslednica je sodobna Italija. Italija je dala modernemu človeštvu sijajen zgled, kako naj se narod osvobodijo tujega vladstva. Pri tem pa Italija ni pokazala imperializma, ampak je njena vojna v Abesiniji bila samo neobhodna nujnost naroda, ki rabi prostora in gospodarske dejavnosti. Italijanski imperializem ni imperializem, ki hoče uničiti individualnost drugih narodov. Končal je z zagotovilom, da Jugoslavija ne zavida Italiji uspeha njenega orožja v Abesiniji, in če se je pridružila sankcijam, je to storila s težkim srcem, ker ima od tega sama največ škode. Dejal je, da je prepričan, da se bodo spori med Italijo in Jugoslavijo poravnali prijateljsko, ker je na čelu Italije mož globokega in širokega pogleda. Italija in Jugoslavija imata ogromne skupne interese, zlasti pa sta gospodarsko druga na drugo navezani. Razume se, da je predavanje g. Tresič-Pavišiča zelo burno odobravanje navzočih.

Za romanizacijo Primorja

Merodajni krogi so prišli do prepričanja, da za Primorje, oziroma za Julijsko Benečijo, kakor tudi za južni Tirol ali Visoko Poožije, kakor ga Italijani imenujejo, dosednji šolski pouk ni zadosten. Navadno se neha s 13., ponekod pa tudi že z 11. letom starosti, nakar se začnejo različni nadaljevalni tečaji in zimske šole, ki jih oskrbuje posebna poljedelska organizacija tako zване »Faina«. To se smatra za nezadostno, ker pravijo, da je naravnost smešno, če imamo v obmejnih pokrajinah otroške vrtnice tako zване »Italia Redentae«, ki učijo »sladkega latinskega idioma« otročičke od treh do šestih let, medtem ko Balille po dvanajstem in čestokrat tudi že po enajstem letu nimajo več prilike slišati italijanskega jezika v šoli, ki je ne obiskujejo več. Leta 1934 so našli v Primorju 6000 mladine, ki je bila oproščena obiskovanja petega razreda. Kar se pa tiče šestega razreda, ki bi se moral končati z dovršenim 14. letom starosti, od 800 šol, ki obstojajo v Primorju na kmetskih, bilo celih 750 šol brez tega razreda. Zato nameravajo sedaj na vsak način privedi vso vzgojo do končane šestega razreda, zato da bi se v prebivalstvu stvorila trdna nacionalna italijanska zavest.

Isto skušajo spremeniti v deželo, kamor naj bi hodili tisti, ker se prebivalstvo s poljedelstvom ne more preživeti. V to svrhu se je zbralo 14. t. m. v Pulju tujkosprometno društvo za Istro. Največ izgleda za tujski promet imajo prelepi Brionski otoki, ki jih je zdaj kupila država. Tudi smrekov gaj pri Medulinu je država kupila in bi tam lahko bilo zdravilišče in kopališče. Poudarjali so pa, da Istri še vedno manjka dobrih cest. Začuda v Istri ni niti ene asfaltirane ceste, kakor jo rabijo avtomobili. Veliko bodočnost imata tudi znani zdravilišči Portorose in otok Lošinj. Kljub temu, da sta ti dve kopališči prvostni, se borita s finančno smrtno. Brioni je rešila država, naj reši še ta dva prelepa kraja. Med Puljem in Lošinjem je treba ustanoviti vsakodnevno parobrodno zvezo. V Pulju pa so potrebni moderni hoteli. Prizadevanje tujkosprometnega društva za Istro je treba po-zdravljati, ker je Istra res lepa dežela, vendar pa je obenem potreben gospodarski dvig prebivalstva v notranjštini, ki je zelo osiromašena.

Slovesno mašo za duceja je opravil v nedeljo v novo zgrajeni cerkvi Srca Jezusovega v Gorici ravatelj duhovskega semenišča Buttò, ker je šel vlade iz svojega žepa podaril cerkvi veliko vsoto.

Izključeni so bili za nedoločen čas fašisti Mantovan Alojz, Ludvik Miloš, Ivan Pertot, Ivan Ušaj, Ivan Starc, Anton Trampus in še drugi na Proseku pri Trstu, ker niso izpolnjevali svojih fašističnih dolžnosti. Imenovani so po rodu vsi Slovenci.

Nagrada sta dobili od goriškega prefekta v imenu duceja Furkanka Ivana Mikelut, ki je rodila dvojčke, in sicer 800.-lir, ter Alojzija Zavrtanik, ki je rodila trojčke, v istem iznosu.

Oproščeni je bil Adolf Rupnik iz Idrije, ki je bil od prve instance obsojen na osem mesecev zapora, češ, da je razžalil fašističnega graničarja, ki ga je aretiraj iz nam neznanih vzrokov. Druga instanca v Gorici pa je Rupnika zaradi pomanjkanja dokazov oprostila.

Utonil je enoletni Alojzij Koren v Tolmnu, ki je padel v škaf luga, pripravljenega za pranje v kuhinji.

Mrtvega so našli na gori Sabotinu nad Gorico 27 letnega Emilija Medena iz Doline na Brdih.

Strelna je med neurjem ubila 12letno Felicito Brajdot v Vipolžah na Goriškem, ko se je nahajala v kuhinji. Kakor ponavada, je strelna udarila skozi dimnik.

Kaznovan je bil v Trstu mesar Ivan Konjedic v ulici dello Scoglio, ker je kравje meso prodal za volovsko.

8000 organiziranih poljedelcev goriške provinc se je zbralo 15. t. m. v Gorici pod predstvom Angelinija. Napravili so sprevod z zastavo, potem pa se je otvoril primorski velesejem za črnejše. Otvorila se je tudi razstava vin in mizarskih izdelkov. Nato je bil občni zbor, o katerem pa se nam ničesar ne poroča, razun govorov nacionalnega značaja.

Carlo Perusino, tajnik tržaškega fašija, ki je bil kot kapetan v Abesiniji, kjer je poveljeval četi 84. pešpolka, se je 15. t. m. vrnil v Trst.

nenormalno razkranje in Zapeka, prhnjenje v črevih preneha po uporabi naravne

Franz-Josefove grenke vode.

Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15485, 25. V. 35.

Ljubljanska kronika

Ljubljana, 21. junija.

Jugoslovansko obrtniško društvo (Pičmanovo gibanje), je za danes napovedalo v Mikličevi dvorani delegatsko zborovanje, h kateremu so bili poleg slovenskih delegatov povabljeni tudi delegati iz južnih pokrajin. V Jugoslovanskem obrtniškem društvu pa razmere zadnje čase niso povsem jasne ter so bile vložene neke pritožbe, da zborovanje ni pravilno sklicano, oziroma, da odbor ni polnomočen. Iz formalnih ozirov je policija zborovanje prepovedala. Delegati so se pač pozdravili v restavraciji pri čaši pivaja, nato pa so napravili skupen izlet k društveni izletni koči na Govejku, katerega so obiskali tudi srbski in pa hrvaški delegati.

Dve velji gradbenega delavstva sta imeli danes sestanek v prostorih Delavske zbornice. Zborovali so kamnoseki, katerih sekciji predseduje g. Martin Prebil. Delo kamnosekov je izredno težko in naporno. Zadnje stavbinske stavke so se udeležili tudi kamnoseki, ki so si priborili vsaj mezde od 4.50 do 5 Din na uro, medtem, ko so poprej zaslužili komaj 3 Din na uro pri akordnem delu. To pa še daleč ni stanje belgrajskih in zagrebških kamnosekov, ki zaslužijo po 8 do 9 dinarjev na uro. Kamnoseki so sklenili obnoviti mezdno gibanje, tako, da bi kamnoseki prve kategorije zaslužili po 7.50, druge kategorije pa po 6.50 dinarjev na uro. — Istočasno so v Delavski zbornici zborovali pečarski delavci, ki so prav tako sklenili pri stavbinski organizaciji osnovati lastno sekcijo. Zborovanje je vodil g. Ganzitti.